

RIDDERKERK

PARTICIPATIEBOEK

Integrale visie per wijk op groen in de openbare ruimte 2020-2024

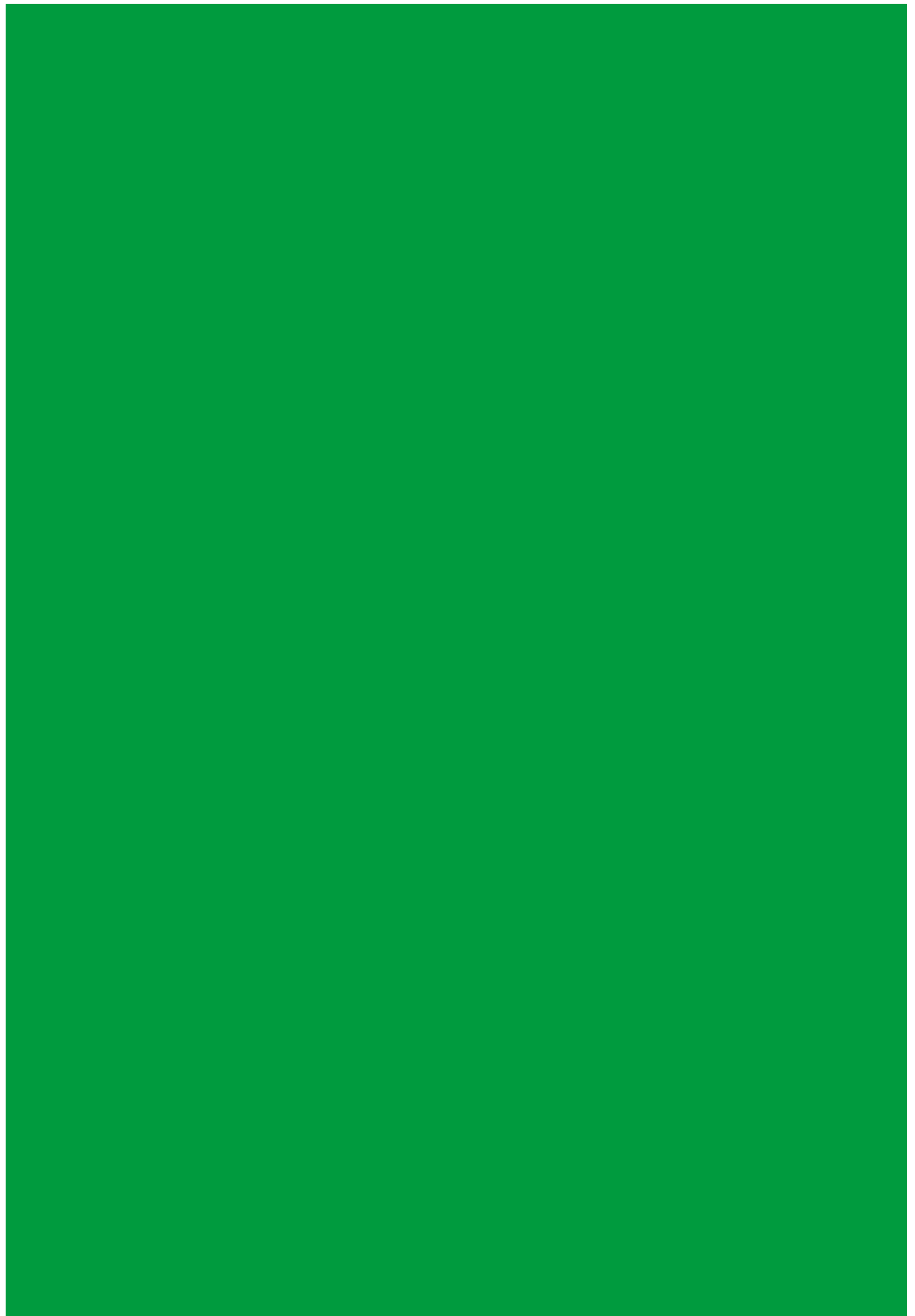
15 April 2020

INHOUD

1. BEWONERS- enquête resultaten	5
2. ONDERNEMERS- enquête resultaten	15
3. VERSLAGEN WIJKBIJEENKOMSTEN 12, 16 en 17 september 2019	29
4. BIJLAGE I: Presentatie Wijkbijeenkomsten	43
5. BIJLAGE II : Uitkomsten wijkbijeenkomsten	75
6. VERSLAG Beleidsplatform Natuur-, Milieu en Duurzaamheid	83
7. INPUT COMMISSIE SAMEN WONEN d.d. 14 november 2019	87
8. BEANTWOORDING REACTIES	93

1. BEWONERS- enquête resultaten

Status

Observaties

Totaal

1,454

- Niet geantwoord
- Geweigerd
- Incompleet
- Compleet

0.4%

0.0%

35.4%

64.2%

De gemeente wil graag de kwaliteit van het openbaar groen verbeteren. Wij zijn benieuwd naar wanneer het openbaar groen voor u van goede kwaliteit is. Wilt u een antwoord geven op de volgende vraag: "Onder kwalitatief goed openbaar groen versta ik:..."

Observaties

Totaal

1,064

Wat vindt u van de kwaliteit van het groen in en om uw wijk?

Observaties

Totaal

1,113

Wanneer is voor u de hoeveelheid groen in uw wijk voldoende?

Observaties

Totaal

1,016

Wat vindt u van de hoeveelheid groen in en om uw wijk?

Observaties

Totaal

1,055

Herkent u de noodzaak om tot meer en kwalitatief beter groen te komen in Ridderkerk? Wilt u uw antwoord toelichten

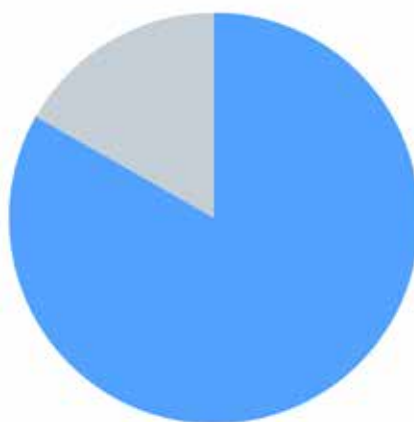

Observaties

Totaal

1,045

Ziet u mogelijkheden om groen in de openbare ruimte in en om uw wijk te verbeteren?

Observaties

Totaal

1,045

● Ja

83.3%

● Nee

16.7%

Zo ja, op welke plek ziet u dit? Of op welke manier ziet u dit?

Observaties
Totaal

823

Zo nee, waarom niet?

Observaties
Totaal

322

Als uw straat op de schop moet (voor bijv. nieuwe riolering) wat zou u anders willen zien bij herinrichting? (meerdere antwoorden mogelijk)

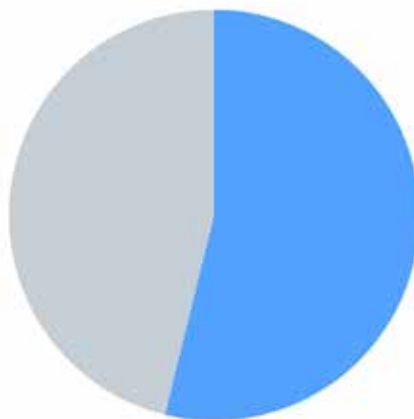

Observaties

Totaal

971

Ervaart u nadelige gevolgen van de klimaatverandering?

Observaties

Totaal

1,006

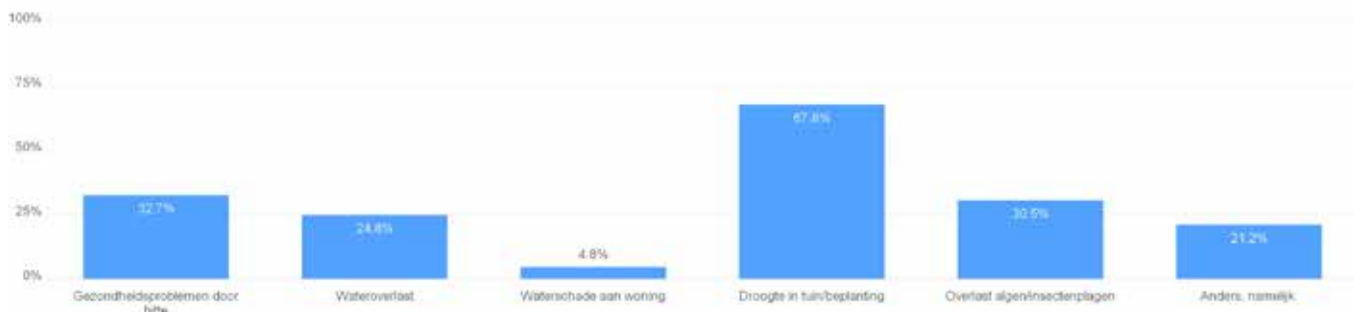
● Ja

53.9%

● Nee

46.1%

Zo ja, betreft dat dan (meerdere keuzen mogelijk):

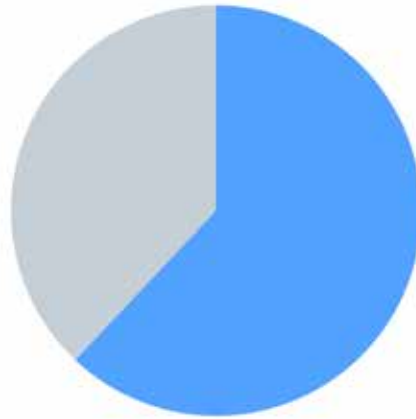

Observaties

Totaal

652

Zijn er plekken waar groen kan bijdragen aan de oplossing van één van deze problemen (wateroverlast, waterschade aan woning, droogte, etc.)?

Observaties

Totaal

● Nee

● Ja, namelijk de volgende plekken:

867

62.1%

37.9%

Maakt u zich zorgen over de klimaatverandering in de toekomst?

Observaties

Totaal

● Niet

● Nauwelijks

● Soms

● Vaak

996

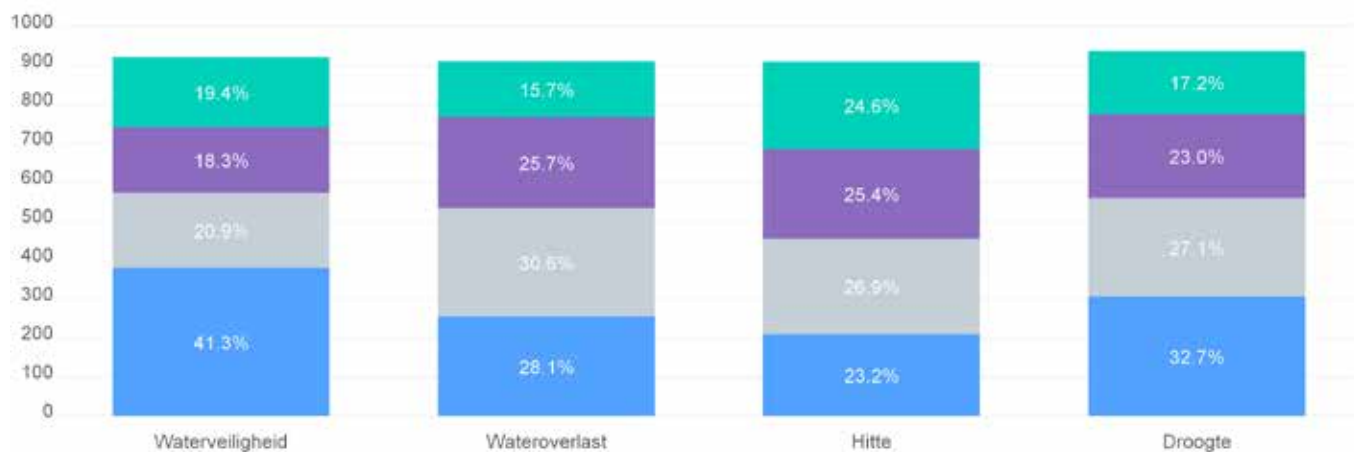
7.2%

16.0%

52.2%

24.6%

Welk thema vindt u het belangrijkste om mee aan de slag te gaan? (scoren van: 1 belangrijkste tot minst belangrijk: 4)

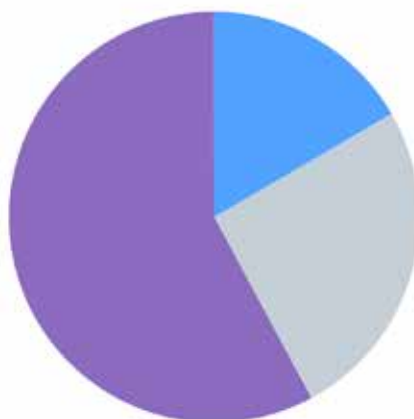
Observaties

Totaal

976

- 1
- 2
- 3
- 4

Wilt u zelf maatregelen nemen door bijvoorbeeld de tuin te vergroenen of zonwering aan te schaffen ?

Observaties

Totaal

968

- Nee
- Misschien
- Ja

16.6%
25.5%
57.9%

Wie moeten naast de bewoners nog meer betrokken worden bij klimaatadaptatie? (meerdere keuzen mogelijk)

Observaties

Totaal

962

De gemeente wil u zo goed en gericht mogelijk informeren over en betrekken bij de Groenvisie en de consequenties en mogelijkheden voor uw wijk. Wilt u daarom uw postcode invullen?

Observaties

Totaal

967

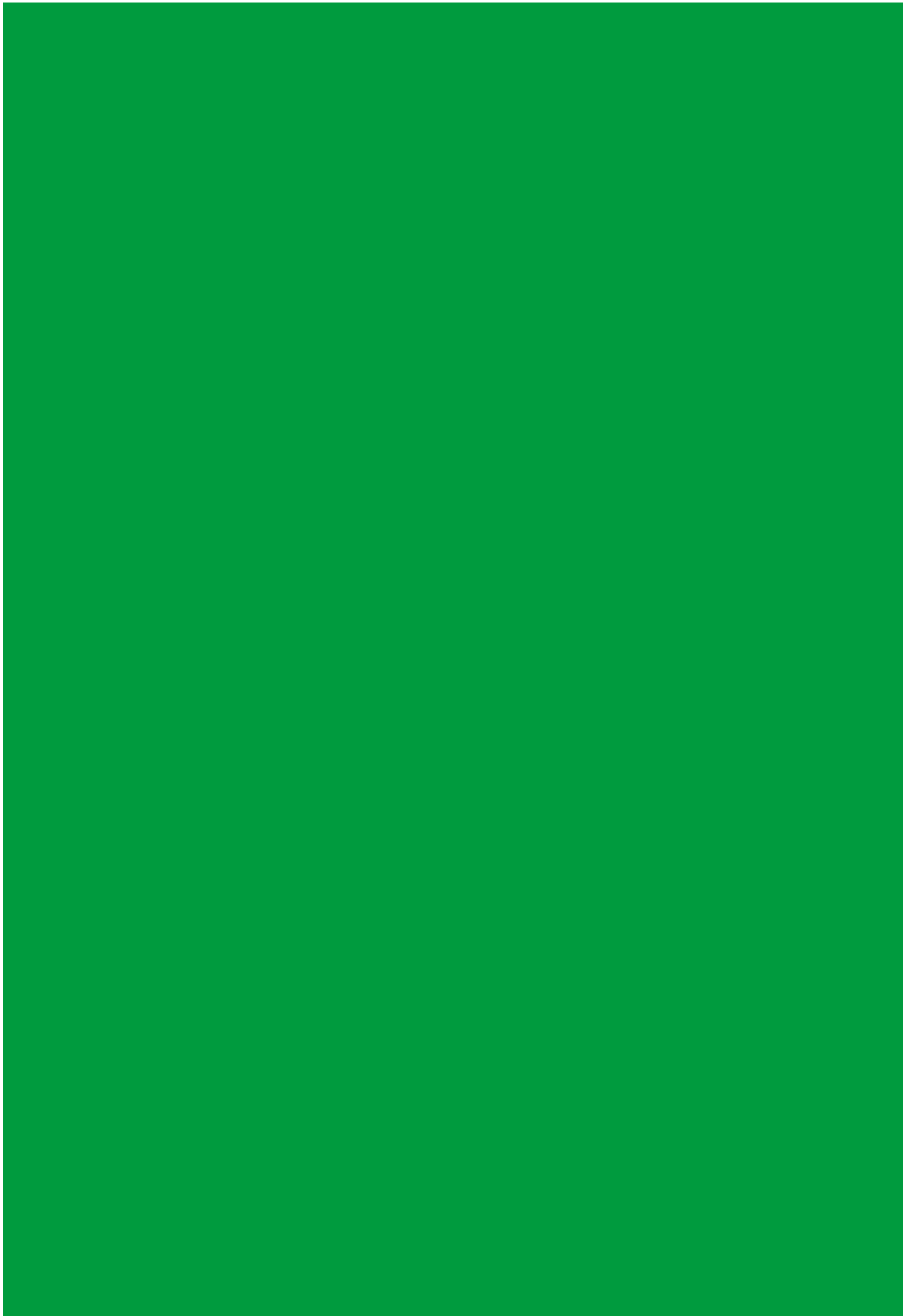
De gemeente wil dat het groen in de openbare ruimte voor alle inwoners van verschillende leeftijden, aantrekkelijk is. Wilt u aangeven welke leeftijdscategorie voor u van toepassing is?

Observaties

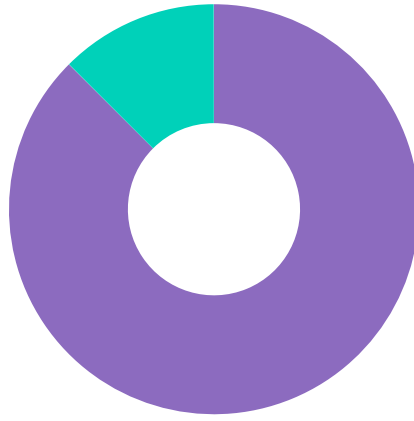
Totaal

985

2. ONDERNEMERS- enquête resultaten

Status

Observaties

Totaal

24

● Niet geantwoord

0.0%

● Geweigerd

0.0%

● Incomplete

87.5%

● Compleet

12.5%

Vul hier de postcode van uw bedrijfslocatie in:

Observaties

Totaal

17

1. Wat vindt u van de kwaliteit van het openbaar groen in en om uw bedrijf?

Observaties

Totaal

9

2. Wat vindt u van de hoeveelheid openbaar groen in en om uw bedrijf?

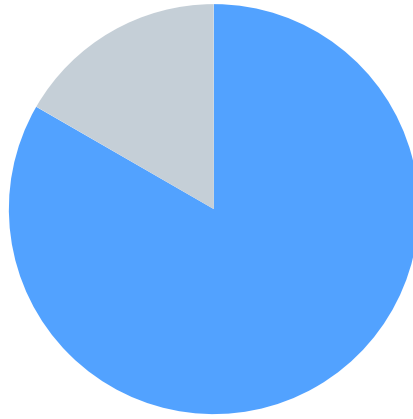

Observaties

Totaal

8

4. Ziet u mogelijkheden om groen in de openbare ruimte in en om uw bedrijf te verbeteren?

Observaties

Totaal

- Ja
- Nee

6

83.3%

16.7%

5. Zo ja, op welke plek ziet u dit? Of op welke manier ziet u dit?

Observaties

Totaal

5

6. Zo nee, waarom niet?

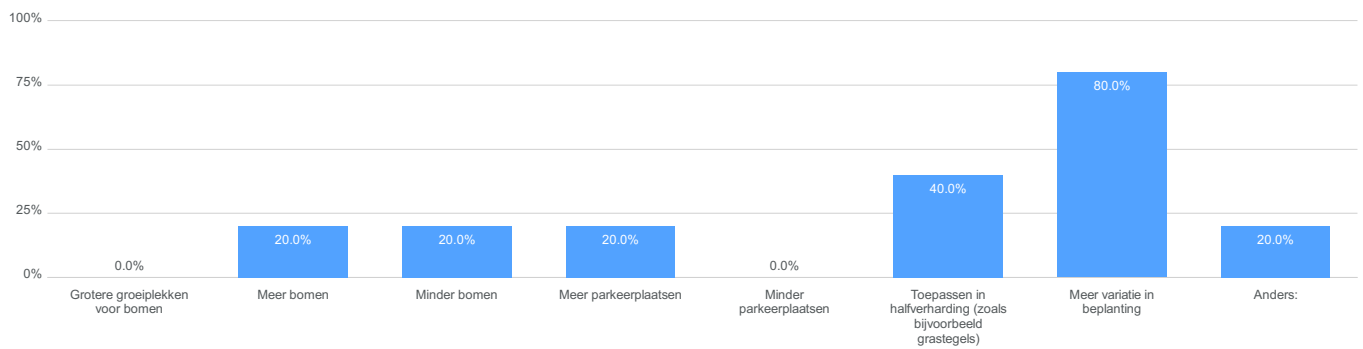

Observaties

Totaal

1

7. Als de straat bij uw bedrijf op de schop moet (voor bijv. nieuwe riolering) wat zou u dan anders willen zien bij herinrichting? (meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal

5

Kunt u een toelichting geven op uw antwoorden?

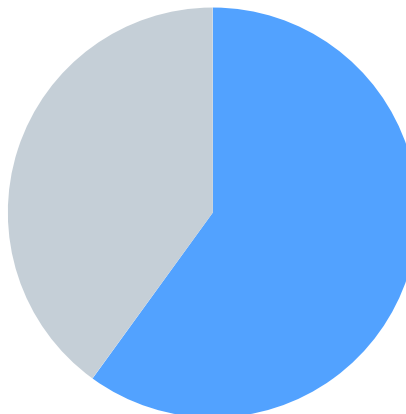

Observaties

Totaal

3

8. Ervaart u nadelige gevolgen van de klimaatverandering?

Observaties

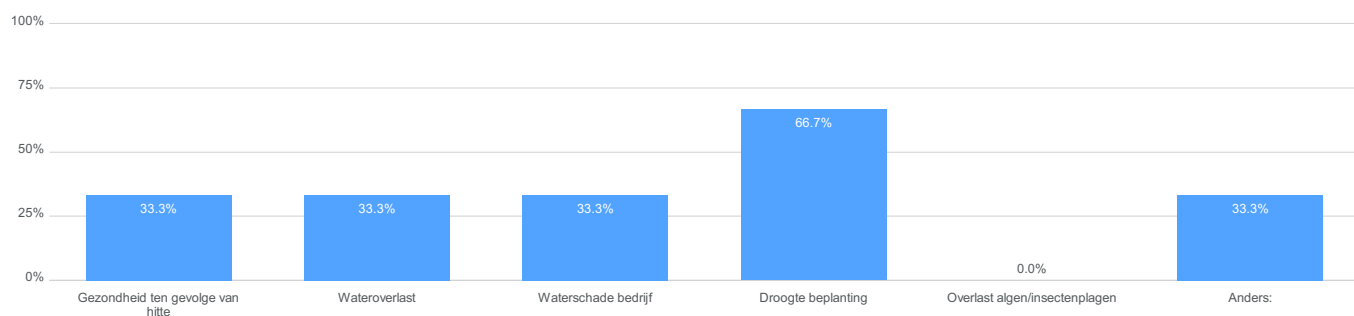
Totaal

- Ja
- Nee

5

60.0%
40.0%

9. Zo ja, betreft dat dan (meerdere antwoorden mogelijk):

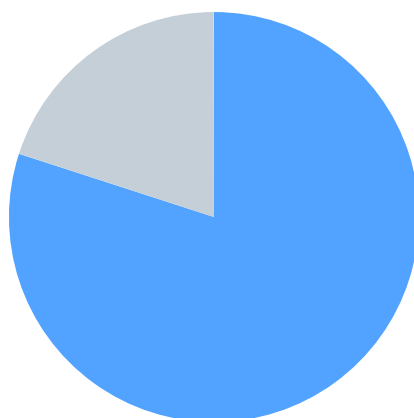

Observaties

Totaal

3

10. Zijn er plekken waar groen kan bijdragen aan de oplossing van één van bovenstaande problemen?

Observaties

Totaal

- Ja
- Nee

5

80.0%
20.0%

11. Zo ja, welke plekken?

Observaties

Totaal

4

12. Maakt u zich zorgen over de klimaatverandering in de toekomst?

Observaties

Totaal

5

● Niet

0.0%

● Nauwelijks

20.0%

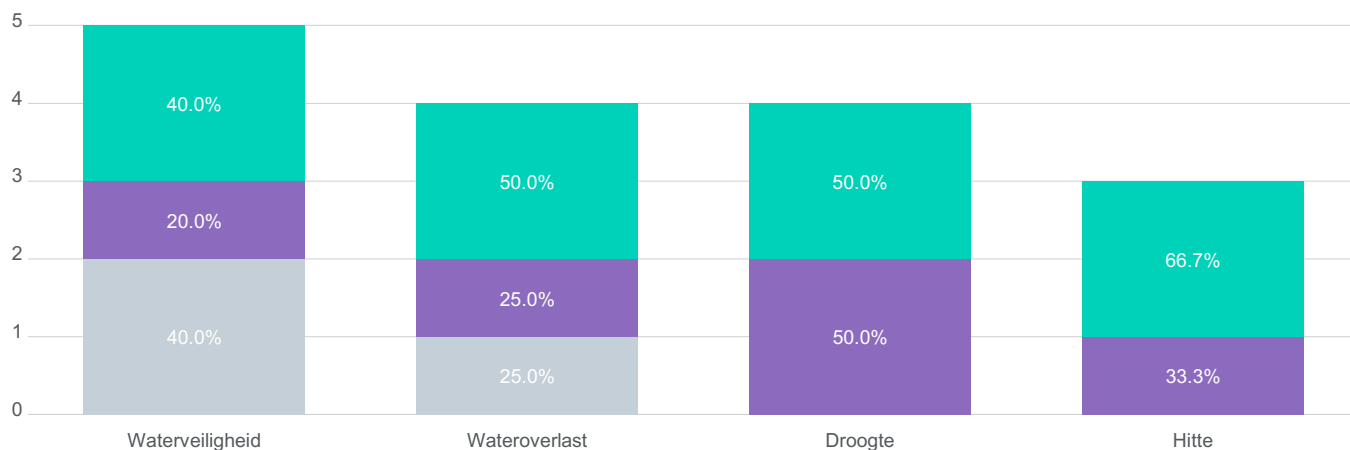
● Soms

20.0%

● Vaak

60.0%

13. Welk thema vindt u het belangrijkste om mee aan de slag te gaan?

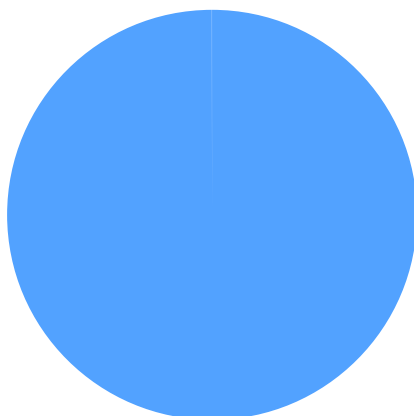
Observaties

Totaal

5

- 1 - Belangrijkste
- 2
- 3
- 4 - Minst belangrijkste

14. Wilt u zelf maatregelen tegen de gevolgen van klimaatverandering nemen door bijvoorbeeld investeringen te doen op en rondom uw bedrijf?

Observaties

Totaal

4

- Ja
- Nee
- Misschien

100.0%
0.0%
0.0%

Kunt u een toelichting geven op uw antwoord?

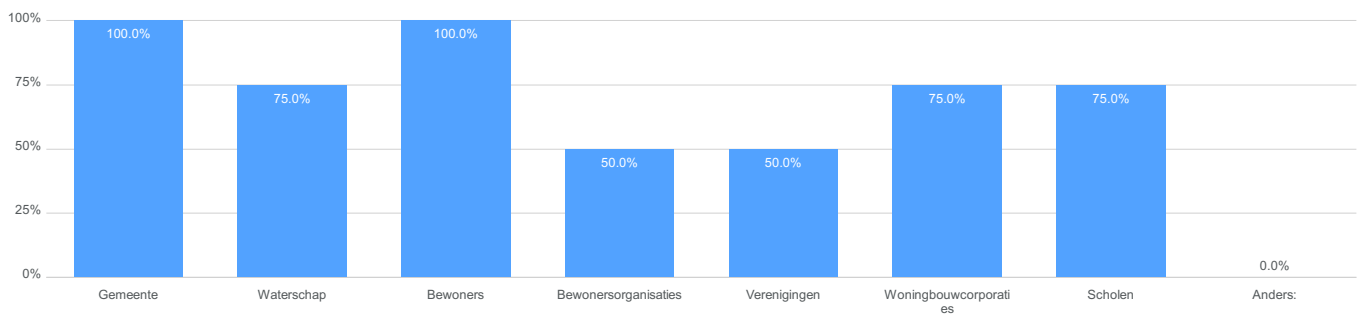

Observaties

Totaal

3

15. Wie moeten naast de ondernemers nog meer betrokken worden bij klimaatadaptatie? (meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal

4

1. WAT VINDT U VAN DE KWALITEIT VAN HET OPENBAAR GROEN IN EN OM UW BEDRIJF?

1. Prima
2. er is genoeg groen
3. redelijk
4. matig
5. slecht
6. te weinig bloeiende planten
7. Slecht. De hele zomer tegen onkruid aangekeken wat twee tot drie meter hoog stond! Uit ellende zelf maar begonnen met stukken onkruid uit de groenstrook van de gemeente te verwijderen
8. Het wordt de laatste jaren slecht bijgehouden. Onkruid op de stoepen wordt maar één keer per jaar verwijderd, erg armoedig. Als bewoner haal ik het dan zelf weg maar dat is niet de bedoeling.
9. slecht onderhouden

2. WAT VINDT U VAN DE HOEVEELHEID OPENBAAR GROEN IN EN OM UW BEDRIJF?

1. slecht
2. Mag iets meer
3. genoeg groen
4. redelijk
5. voldoende
6. Goed, mits het goed bijgehouden wordt
7. Dat is prima in orde.
8. te weinig maar is ook geen plaats

5. ZO JA, OP WELKE PLEK ZIET U DIT? OF OP WELKE MANIER ZIET U DIT?

1. beter snoeien
2. bij het Erasmuspark en de Erasmuslaan en langs de Rotterdamse weg word veel te veel gemaaid, van de week zijn wederom de slootkanten weer leeg gehaald!!! dit schiet zo niet op voor de beesten die in en om het water leven
3. en stuk wat nu is betegeld, was eerst een groen parkje Is betegeld toen voor de betonnen cocons vuilnis deze zijn weggehaald en nooit geen groen terug wordt nu gebruikt als parkeerplaats op de stoep.
4. Maak duidelijk beleid, bijvoorbeeld met planten voor bijen, insecten etc en niet zomaar wat groen in een plantsoen zetten en dan totaal GÉÉN onderhoud plegen. Kies dan bijvoorbeeld voor grondbedekkende planten die onderhoudsvriendelijk zijn én goed zijn voor bedreigde diersoorten
5. Iedere bewoner verplichten een deel van de tuin groen te maken

6. ZO NEE, WAAROM NIET?

1. er is geen ruimte

KUNT U EEN TOELICHTING GEVEN OP UW ANTWOORDEN?

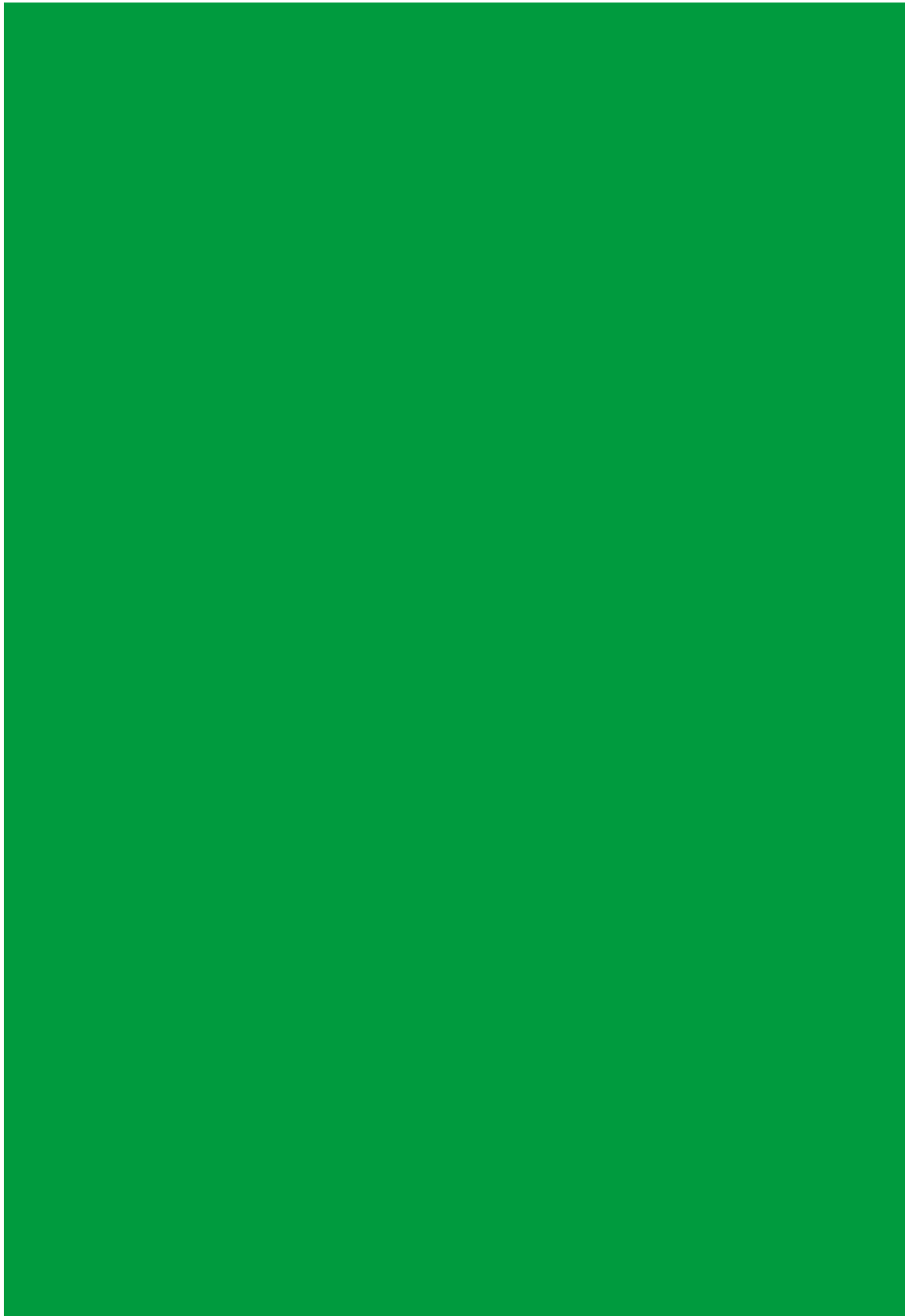
1. beplanting rond de boomspiegels
2. Afgelopen jaar is de groenstrook opnieuw ingericht. Bomen die geen overlast geven, zijn verwijderd en bomen die overlast geven, zijn blijven staan. Leeggekomen plekken zijn opgevuld met struiken die weinig bijdragen voor bijen, insecten etc. Grote kale plekken zijn totaal overwoekerd door onkruid. Uitzichttoren in de Gorzen is niet te bereiken voor kinderen op sandalen en korte broeken vanwege distels en brandnetels OP de trap en vlak ernaast.
3. bermen met vaste planten voor bijen

11. ZO JA, WELKE PLEKKEN?

1. meer bomen in de straat en de beplanting die er al staat niet zo rigoureuus snoeien telkens maar weer
2. Groenstrook. Regenwater kan ontkoppeld worden van riool en geïnfiltreerd worden in de groenstrook
3. Vooral rond de vele wegen van Ridderkerk. Neem als voorbeeld het stuk langs Seringenplantsoen. Geen wal, weinig bomen.
4. Langs de snelweg meer groen en beter groen inplanten

KUNT U EEN TOELICHTING GEVEN OP UW ANTWOORD?

1. in goede samenwerking met de gemeente, de regels versoepelen
2. Opvang regenwater kan (deels) ontkoppeld van het riool. Mogelijkheden zoals regentonnen, regenwaterinfiltratie etc zijn onderwerpen waarin de gemeente een rol kan spelen door middel van voorlichting en subsidie
3. Dat doe ik al op kleine schaal met een groene tuin en goede beglazing bijvoorbeeld. Aan de overige zaken hangt een stevig kostenplaatje.

3. Verslagen wijkbijeenkomsten 12, 16 en 17 september 2019

Verlagen wijkbijeenkomsten 12, 16 en 17 september 2019

Visie op Groen Ridderkerk

De gemeente Ridderkerk werkt aan een integrale visie op groen in de gemeente Ridderkerk. Dit spraken we af in het Collegeprogramma 2018-2022. Wij willen het groene karakter van Ridderkerk in stand houden, waar mogelijk versterken en toekomstbestendig maken. We willen evenwichtigere keuzes maken over de bestemming van de openbare ruimte.

Daarom zijn we bezig met het opstellen van de Visie op groen, waarmee we de waarde van groen in de woonomgeving vastleggen. Ook geven we in de visie aan of, hoe en waar we het groen kunnen verbeteren en/of uitbreiden. Verder is gekeken naar de huidige kwaliteit van het groen en de mogelijkheden van meer kwalitatief groen per wijk.

Klimaatadaptatie is ook een belangrijk thema in de Visie op Groen. Om de nadelige gevolgen van de klimaatverandering zo minimaal mogelijk te maken, werken we aan een klimaatbestendig en waterrobuust Ridderkerk. Een “groener” Ridderkerk draagt hier zeker aan bij.

Elk gebied, elke wijk heeft op het gebied van groen knelpunten maar zeker biedt ook kansen om bij te dragen aan een hoogwaardige gezonde en veerkrachtige leefomgeving, die klaar is voor de toekomst. In de visie wordt ook gekeken naar de huidige kwaliteit van het groen en de mogelijkheden van meer kwalitatief groen per wijk.

Om beter inzicht te krijgen waar deze mogelijkheden liggen heeft de gemeente de bewoners en bedrijven in Ridderkerk om hulp gevraagd. Dit is o.a. gedaan door het houden van een enquête onder de bewoners en bedrijven in Ridderkerk en het organiseren van bijeenkomsten waarvoor alle bewoners en bedrijven uit Ridderkerk zijn uitgenodigd.

Enquête

De gemeente is haar inwoners dankbaar voor het invullen van de enquête. De uitkomst van de enquête wordt gezien als representatief. Van de 20.542 adressen hebben 1454 personen de enquête ingevuld. Dit lijkt op het eerste oog een lage opkomst, maar voor een enquête is dit een mooi resultaat. Aan de bewoners is gevraagd om aan te geven in welke postcode zij wonen, zodat het voor de gemeente inzichtelijk is waar de resultaten vandaan komen.

Bijeenkomsten

Naast de enquête is meer input aan bewoners gevraagd wat de gemeente kan doen om het groen in de wijk te verbeteren. Vooraf is aan de bewoners gevraagd om rekening te houden met de volgende aspecten:

- *De openbare ruimte is schaars. Bij de inrichting van de openbare ruimte moeten we rekening houden met bijvoorbeeld ruimte voor groen, parkeren, fietsen, wandelen, water en dingen die onder de grond zitten zoals riool en andere kabels en leidingen.*
- *Aanpassingen aan het groen koppelen we zo veel mogelijk aan werkzaamheden, die al gepland staan aan bijvoorbeeld straat of rioolstelsel, omdat de straat dan toch open moet.*
- *We kunnen niet alles tegelijk aanpakken en voeren alles gefaseerd uit. Wel willen we starten met pilots om samen met u concreet ervaring op te doen over hoe we Ridderkerk toekomstbestendig kunnen vergroenen.*
- *Op sommige locaties is er bij hevige buien sprake van wateroverlast. Meer groen en water kan een bijdrage leveren om wateroverlast tegen te gaan.*
- *Op sommige locaties is de kwaliteit het groen en de bomen matig. Hier zijn verschillende oorzaken voor. Dit kunnen we niet verbeteren door simpelweg het groen en de bomen te vervangen. We moeten dus nadenken over hoe we de kwaliteit van het groen en de bomen dan wel kunnen verbeteren. In sommige gevallen kan het betekenen dat er kleine stukjes groen verdwijnen maar er een groter geheel voor terugkomt.*

- *Wij passen ons onderhoud aan grasbermen aan en zorgen voor een meer gevarieerde beplanting om insecten te ondersteunen en zo de biodiversiteit te vergroten.*

Het doel van de bijeenkomst is om op wijkniveau beter inzicht te krijgen. In totaal zijn er drie bijeenkomsten georganiseerd, verdeeld over de acht wijken in Ridderkerk.

Op 12 september de wijken Centrum, Oost en West.

Op 16 september de wijken Rijsoord, Oostendam en Drievliet Zand

Op 17 september de wijken Bolnes en Slikkerveer

Het programma van de bijeenkomst was als volgt opgebouwd: Als eerst werd vanuit de gemeente een *presentatie gegeven over groen (Marchel-Wim van Dongen) en Klimaatadaptatie (Andy van Rossem). Vervolgens werden de aanwezigen verdeeld in groepen: tafel(s) Groen, tafel(s) Klimaatadaptatie. Na verloop van tijd werden de groepen gevraagd om van tafel te wisselen, zodat iedereen de mogelijkheid heeft gekregen om zowel input voor groen als klimaatadaptatie in te brengen. Na beide sessies werd er een terugkoppeling gegeven van de opgehaalde informatie en toegelicht wat de vervolgstappen zijn vanuit de gemeente.

* De presentatie is als bijlage I toegevoegd aan het verslag

Bij de tafels Groen is aan de aanwezigen gevraagd om eerst een vragenlijst in te vullen (zie onderstaande vragenlijst) om vervolgens aan de hand van stickers (corresponderen met kleuren op de vragenlijst) op wijkniveau aan te geven waar de sterke en minder sterke punten in een wijk zich bevinden. Iedere aanwezige heeft daarbij de gelegenheid gekregen om zijn of haar belangrijkste tip, suggestie of opmerkingen kenbaar te maken.

VRAGENLIJST GROEN

- Waar woont u?
- Is het groen (in uw wijk/buurt) mooi? (aangeven waar wel of niet) Graag een X (kruis) op de sticker tekenen als u een locatie niet mooi vindt
- Is het groen bruikbaar (om te spelen, wandelen) en bereikbaar? (aangeven op kaart)
- Zijn er fijne of niet fijne plekken in de wijk qua groen? Graag een X (kruis) op de sticker tekenen als u een locatie niet fijn vindt
- Zijn er plekken waar groen kan bijdragen aan meer comfort? (bijv. schaduw, uitzicht)
- Zijn er plekken waar meer groen zou kunnen komen? (kwantiteit)
- Zijn er plekken aan te geven waar snel iets moet gebeuren met groen? (prioritering)
- Ziet u ergens kansen voor een pilot (klimaat + groen)

De antwoorden op bovenstaande vragen zijn per wijk uitgeschreven en terug te lezen in bijlage II.

Samenvatting opbrengst bewonersavond (Algemeen)

De bewonersavond is georganiseerd om op wijkniveau beter inzicht te krijgen in het groen en het klimaat. Sommige onderwerpen/aandachtspunten kwamen tijdens elke bewonersavond naar voren. Deze punten zijn hieronder per thema samengevat. Verderop in het verslag worden de belangrijkste onderwerpen/aandachtspunten per wijk beschreven.

Groen

- Men is over het algemeen zeer ontevreden over het beheer en onderhoud
- Men vraagt om variatie/diversiteit in boomsoort/beplanting
- De dijken aantrekkelijker maken i.p.v. standaard gras
- Het stimuleren van groene daken huizen/schuurtjes (stimuleren gemeente)
- Bij nieuwbouwlocaties of uitbreidingslocaties (ook bedrijven) wordt te weinig over het groen nagedacht. Neem op dat groen moet worden gecompenseerd.
- Vergroening van industrie / winkelpleinen / schoolpleinen / parkeerterreinen
- De overlast van bomen (bij parkeerplaatsen)

Klimaatadaptatie

- Samen oplossen
- Subsidie gemeente?
- Wijksgewijze aanpak: bv gezamenlijke aankoop infiltratie kratten/sedummaten
- Dilemma: parkeren auto in voortuin? Of op straat: wel/ geen bomen.
- Houd groene gebieden groen!
- Grond neemt water op.
- Overlast op weg slecht van korte duur! Acceptatie
- Regelgeving bv achterpaden en tuinen vergroenen
- Verbinding met buitengebieden maken in verband met koelte
- Dilemma: bomen en zonnepanelen
- Hitte gezondheid en luchtkwaliteit!
- Gemeenschappelijke tuinen (semi openbaar?)

Opbrengst groen 12 september wijken Centrum, Oost en West

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Oost]

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Centrum]

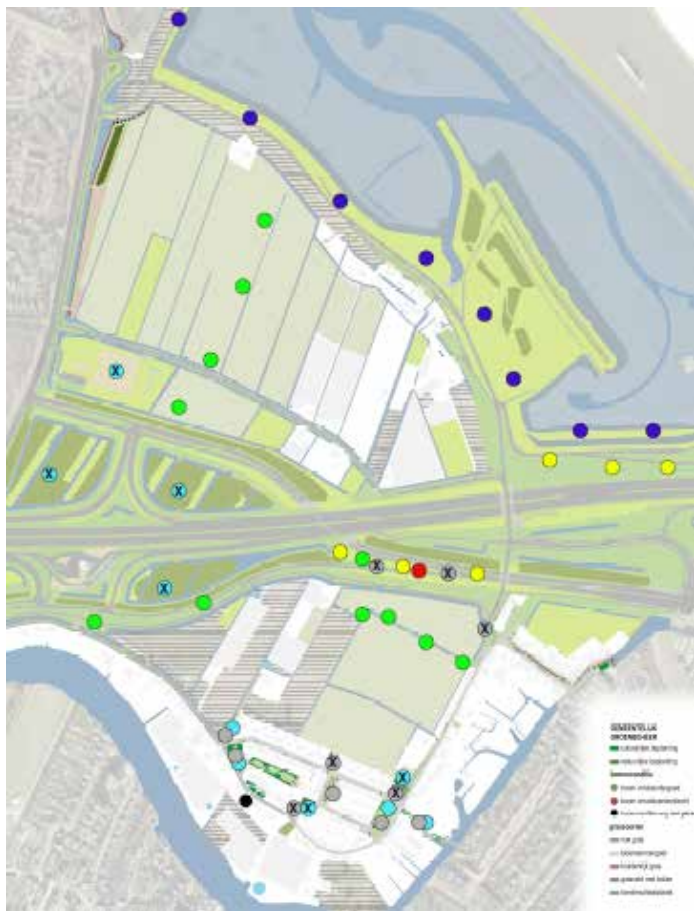

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk West]

De bijeenkomst voor de wijken Centrum, Oost en West is door 25 mensen bijgewoond. Hieronder puntsgewijs de belangrijkste tip, suggestie of opmerking.

- Groen, maar weinig variatie in bloemsoort/boomsoort. Langs de wegen kan er ook variatie in bomen en bloemen worden aangebracht.
- Keuze voor klimaatbestendige bomen, bomen die tegen de droogte kunnen
- Oosterpark / Sandelingenpark (naast Happy Italy H.I.A.) aantrekkelijk/beleefbaar
- Onderhoud van de ruitpaden ondermaats
- Berm populierenlaan een positief project, mooi en goed voor flora- en fauna en doet wat met de belevingswaarde
- Reijerpark / A38 verbinden met Donckse. Op dit moment een ongezond gebied
- Groen behouden, tuinders maken plaats voor luxe woningen. Gemeente moet ook naar eigen handelen kijken
- Bijvoorbeeld een percentage opnemen bij nieuwe ontwikkelingen, minimaal 25% groen
- Verzoek bij het Lohmanpark meer bomen te planten
- Burg. De Zeeuwstraat zijn 35 bomen gekapt, 12 jaar geleden! De bomen zouden worden terug geplant, maar dit is nooit meer gedaan
- Een groenperk dat wordt onderhouden door bewoners wordt beter uitgevoerd dan wanneer de gemeente dit doet. Verzoek om de gemeente dan ook niet aan groenperken te laten komen (snoeien) welke bewoners zelf onderhouden
- Klooslaan – Genestetstraat meer bomen toevoegen, bewoners geven aan bomen boven parkeerplaatsen te verkiezen
- Sonnet; perkjes veel meer variatie in beplanting toevoegen
- Oosterpark; fijnstof afvangende beplanting toevoegen
- Sociaal onveilig gevoel waar grote bosschages slecht word onderhouden
- Groene daken - op gemeentelijke gebouwen en gebouwen van externe.
- Verschil in hoeveelheden groen per wijk/ gebied.
- Kwaliteit van het onderhoud – slordig – rommelig
- Dat er teveel gras wordt gemaaid in Ridderkerk – meer laten staan.
- Dat er te weinig beplanting in de groenvakken staat.
- Meer aandacht voor biodiversiteit
- Groene rand rondom Ridderkerk benaderen als natuurgebied (mini Natura 2000)
- Over de kwaliteit van de bomen – veel kleine bomen
- Braakliggende terreinen gebruiken – biodiversiteit vergroten
- Terrein t.o.v. Bas van der Heiden aan de Havenstraat benutten.
- Kwaliteit van het grasmaaien – er wordt te hard gereden tijdens het maaien.
- Klimaat: Meer bomen en/of koele plekken realiseren (iedereen komt er)

Opbrengst 16 september wijken Oostendam, Rijsoord en Drievliet Zand

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Oostendam]

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Drievliet]

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk 't Zand]

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Rijsoord]

De bijeenkomst voor de wijken Oostendam, Rijsoord en Drievliet Zand is door 20 mensen bijgewoond. Hieronder puntsgewijs de belangrijkste tip, suggestie of opmerking.

Groen Oostendam/Rijsoord

- Pruiwendijk / fietspad Zuidpad meer bomen toevoegen (bijvoorbeeld knotwilgen)
- Het beleven van groen is veel meer waard dan zicht hebben op groen (toegankelijkheid)
- Bij nieuwbouwwontwikkelingen aan de Waal, aandacht voor het behoud van groen (riet)
- Bewust inzaaien van bloemranden (bloemenmengsels) bijvoorbeeld bij grasbermen
- TIP: Rand waar wildgroen 'mooi' lijkt, toelichting: Men ziet wildgroen vaak als negatief/niet mooi, door een locatie met kader aan te wijzen voor wildgroen, ziet men dat het alsnog is geordend.
- Communicatie over natuurvriendelijk onderhoud is erg belangrijk om bewoners te laten beseffen dat er verschil zit in manieren van onderhoud en wat de achterliggende gedachte keuze daarvoor is
- Oostendam; aantal groene locaties die niet toegankelijk/bereikbaar zijn voor bewoners waardoor de beleving minder is

Klimaat Oostendam/Rijsoord

- Oude woningen liggen te laag
- Mauritshoek heeft veel wateroverlast / Mauritsweg probleem water
- Strevelszicht (bejaarden woningen)
- Sandelingenweg watert niet af (ook op de kaart)
- Pruiwendijk: droogte scheuren!
- Waterbuffer /opslag en in tijden van droogte water afgeven: Geerlaan /Mauritshoek
- Klimaatbuffer langs de Waal
- Rijksstraatweg uitdiepen waterpartij
- Randen Nieuw Rijerwaard /groenbuffer bieden veel mogelijkheden.
- Vlasstraat niet asfalteren

Groen Drievliet-Het Zand

- Overlast hondenpoep rondom basisschool de Bongerd
- Singels (de Vlieten) heeft veel potentie, maar door de manier van inrichting en onderhoud komt de potentie niet naar boven. Ook nemen de onderhoudskosten hierdoor alleen maar toe (gaat jaarlijks achteruit)
- Eenzijdige beplanting is niet gewenst, meer variatie is wel gewenst!
- Grasstenen? Meer bewustheid onder bewoners betreft inrichting voor + achtertuin.
- Besef over ruimte onder de aandacht brengen. Parkeerplaats vs. Boom
- Wooncompas – Vergroening van daken (ook daken van schuren)
- Plek aanwijzen in Drievliet waar men de hond kan uitlaten (Oosterpark voldoende ruimte?)
- Bramenstruiken krijgen op sommige locaties in Drievliet de overhand
- Quote; Groen Waar Men Trots Op Kan Zijn!
- Optimaal gebruik van de schaarse ruimte

Klimaat Drievliet-Het Zand

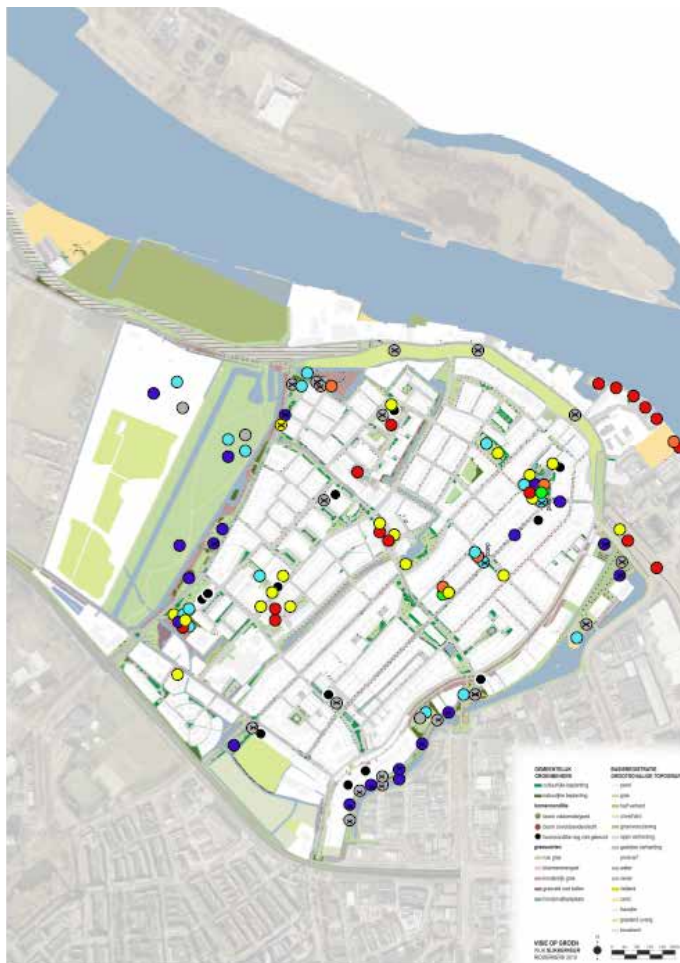
- Kruipruimte vaak wateroverlast
- Straat ligt hoger ten opzichte van de bewoning
- Water stroomt af naar woning (binnen het gebied) o.a. Boutenstraat
- Water stroomt naar watergang (randen van de woonwijk)
- Vogelbuurt: woning te laag ten opzichte van de weg
- Opmerkelijk: locatie voormalige sloten geven nu wateroverlast (doorlaatbaarheid?)
- Nieuwe speelvoorziening (Patrijs) nu veel water
- Naderonderzoek
- Oosterpark inderdaad een paar graden koeler
- Fazant: bomen en water leveren nauwelijks verkoeling
- Vlietplein: erg verhard/Houtzaagmolen plassen op straat.
- Geerlaan nu verhoogd , geen wateroverlast.
- Visvliet wateroverlast

- Rotterdamse eg heeft ook wateroverlast (partners!)
- Brasem: ander inrichting i.p.v. bomen en bakken
- Wateroverlast achter de Meerkoet en Koolmees
- Hoge bomen aanplanten Oosterpark
- Kansen bij Windmolen/Pelikaan
- Zwaluw/lijster tussen pad vol onkruid en water
- Van Leeuwenhoek veel water op straat
- Geen woningbouw maar waterreservoir
- Nieuwe openbare ruimte klimaatadaptief

Opbrengst 17 september wijken Bolnes en Slikkerveer

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Bolnes]

[Afbeelding: opbrengstkaart wijk Slikkerveer]

De bijeenkomst voor de wijken Bolnes en Slikkerveer is door 37 mensen bijgewoond. Hieronder puntsgewijs de belangrijkste tip, suggestie of opmerking per wijk.

Groen Bolnes

- Plantsoen bij de pier op oosten andere beplanting / opnieuw inrichting. Ziet er niet fraai uit op dit moment. Staan nu containers waar groen is ingezet
- Bos naast A38 (aan beide kanten) meer bomen planten. Als er plannen zijn voor zonnepanelen heeft men zorgen over toename geluid en weerkaatsing van de zon op de panelen
- Naast het bedrijf Rowood op de Benedenrijweg de bomen (het groen) terugbrengen. Is weggehaald waardoor bedrijf veel meer opvalt.
- Op de Benedenrijweg heeft men last van de hoge snelheid door automobilisten, dit brengt geluidsoverlast mee. Verzoek om snelheid remmende maatregelen te nemen.
- Donckse velden (natuurgebied achter de Rijnsingel) verzoek om meer variatie/diversiteit in het groen aan te brengen (Waterschap Hollandse Delta eigendom/ beheerder).
- Rijnsingel:
 - diversiteit aan bomen, let op de duur voor het groeien van bomen
 - zorgen voor meer lichtinval
 - zorgen om uitlaatgassen
 - na een storm schade sneller oplossen (takken op de weg etc.)
 - keuze van asfalt invloed op gezondheid bomen
- De parken zijn meer 'open' geworden afgelopen decennia. Let op veiligheid versus groenbeleving.
- Stimuleren van volkstuinten
- Op het Dijkje/Maaslaan de intensiteit van het maaibeleid aanpassen (te hoog nu) en kijk naar natuurlijkvriendelijk onderhoud (flora-fauna).
- Goede plekken voor ruimte bomen
 - het Dijkje (bijvoorbeeld tussen Rotterdamseweg

en De La Reijstraat, maar eigenlijk overal)

- Stimuleringsregeling voor groene daken oprichten
- Een ecooloog in dienst nemen bij de BAR-organisatie. Een ecooloog zal anders adviseren bij het onderhoud en beheren van groen dan een groenbeheerder.
- Stekelstruiken verwijderen waar (kleine) kinderen spelen
 - voormalig speelplein Krammerhof (achter Leklaan/ Grevelingenhof)
- Rivierenbuurt meer groen in de woonstraten (kijk eens naar www.leefstraat.be, een website voor bewoners waar parkeren versus het groen centraal staat. Werk met buurttenten voor het delen van informatie
- Op de Benedenrijweg is het geluid toegenomen het uitzicht afgenomen door het verwijderen van groen. Verzoek meer groen toevoegen.
- Bij nieuwbouwlocaties of uitbreidingslocaties (ook bedrijven) wordt te weinig over groen nagedacht. Neem op dat groen moet worden gecompenseerd.
- Het parkeerterrein bij de Beverbol wordt zeer slecht onderhouden
 - Hoge bomen staan rendement zonnepanelen in de weg
- Pontonweg/Loodspad : de hoge populieren zijn +/- 25 jaar oud. Regelmatig breken zware takken af.
- Parkeerterrein bij sportpark vergroenen (half verharding, bomen toevoegen)

Klimaat Bolnes

- Dijken twee keer maaien: andere begroeiing
- Van Riebeekpark, ligt lager: klimaatuh! Halfverharding nat: niet prettig. (waterpasserende verharding toepassen.
- Donckse Veld: blauwe vlakken geen probleem.
- Prima Bolnes: blauw bij parkeergarage? waterplein maken? (prima vera en prima vista)
- Rijnstraat : rood: calamiteitenvervoer aandacht!
- Noordstraat: wateroverlast is geweest (heringericht)
- Gen. Smutsstraat een Waterland: nu kleine bomen

meer groen is kans.

- Parkeerplaats Amerstraat: kans voor (aanvullen) grote bomen, indien standplaatsverbetering
- Boezemkade: wateroverlast bij laaggelegen tuinen
- Rijnsingel/Jupiterflat klimaatadaptief
- Beverbol: boomsoort aanpassen op minderoverlast in verband allergie/gezondheid

Groen Slikkerveer

- Margrietstraat:
 - Zorg voor mooiere singels en minder onkruid. Roestige bruine bak?
 - Jeugd loopt door planten heen
 - Niemand kan bij het onkruid door het hek
 - Opnieuw schilderen (betrek een ecooloog vanuit oogpunt educatie)
- In de smalle sloten het riet vaker maken, 1x is te weinig. In de zomer stinkt het. Het gemaaide riet blijft liggen/ wordt niet weggehaald.
- In gesprek met Waterschap Hollandse Delta over het maaibeleid en de beplanting
- Meer inheemse planten/bloemen/struiken plaatsen om insecten aan te trekken
- Minder maaien
- Levendige stukken met bessenstruiken e.d. , leuk voor mensen, goed voor dieren/vogels
- Meer diversiteit in beplanten in de straat
- Beter snoeibeleid
- Boomspiegels beplanten (indien voldoende licht)
- Bloembollen
- Zachtere overgangen
- In stand houden wat goed is
- Plantsoen ziet er niet uit (o.a. Electropark). Meer variatie
- Meer aandacht voor beter snoeien van mooie grote bomen. Gevaarlijke dode takken eruit halen
- Meer natuurlijk spelen. In bomen kunnen klauteren, in struiken kunnen spelen
- Vlinderstruiken langs de weg

- Onderhoud half verharding Electropark
- Vergroening langs rivieroever. Aandacht voor zicht op rivier, maar er zijn nog andere mogelijkheden
- Eerst grote plekken/plantsoenen aanpakken. Kan hub worden in de buurt. Combineren met klimaat
- Begin operatie steenbreek in het openbaar gebied
- Bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met groen. Duidelijk vooraf.
- Subsidies met Waterschap Hollandse Delta. Vraag subsidies aan voor een pilotproject. Bewoners hiermee stimuleren (operatie steenbreek).
- Meer bloeiende bomen in de zomer. Niet alleen in het voorjaar
- Bij nieuwe ontwikkelen regels stellen voor inrichting tuin. Bijvoorbeeld 60% groen, maximaal 40% verharding
- Graag meer groen, minder bruin (poep!)
- Bewoners meer zelf laten doen / vrijheid geven (Omgevingswet)

Klimaat Slikkerveer

- Electropark: klimaatthub, buffer!
- Woningen (veelal de oude) lager dan de weg
- Margriet / Kievitsweg : tuin loopt af naar woning; Onderheide woningen
- Electropark: herinrichting naar klimaatthub
- Bizet Staete: te stenig bij appartementen
- Vierjaargetijden: te stenig
- Ringdijk als onbegaanbaar gebied (fout op de kaart)
- Van Amrooy straat is heet (maar een boom) wel koel!
- Schoolplein: wel groen, maar ook speelruimte op maaiveld: meer bomen! Vergroenen in 3d !
- Benerijweg, Zabo kansen voor vergroenen: mooi park van maken.
- Speelplek (Anna Pawlowna achter Dillenburgplein natuurspeelplek van maken incl. klimaatadaptief
- Drie Rivierenlaan (vergoenen bij nieuwe flats)
- Groengebied Randweg loopt onder water
- Dubbele rij bomen i.p.v. 1 in de Nassaustraat
- Amaliastraat nog meer vergroenen

4. Bijlage I: Presentatie Wijkbijeenkomsten

Groenvisie Ridderkerk & Uitdagingen klimaatverandering

Ridderkerk
Centrum, Oost en West

Donderdag 12 september
Grand-café Burgerzaken / Hofzaal

Groenvisie & Klimaatuitdaging

- Inloop
- Opening
- Groenvisie, Marchel-Wim van Dongen
- Klimaatverandering, Andy van Rossem
- Tafeldiscussie – ronde1

- Koffie
- Tafeldiscussie – ronde2
- Korte samenvatting
- Vervolgstappen
- Afronding

Aanleiding opdracht = collegeprogramma

“meer en kwalitatief beter groen”

- Meer is niet altijd beter
- Kwaliteit is een breed begrip

“Groen dat een grotere bijdrage levert aan een duurzaam Ridderkerk doordat het beter is afgestemd op toekomstige ontwikkelingen”.

Dit kan in kwaliteit zijn, in kwantiteit of in beiden.

Relatie beleid

In Omgevingsvisie Ridderkerk is de noodzaak van de Visie op Groen benoemd. De omgevingsvisie gaat uit van vijf opgaven die deels thematisch en deels gebiedsgericht zijn.

- Duurzame gemeente
- Gezondheid en Leefbaarheid
- Sterke wijken, goed verbonden
- Groen-blauwe Oase
- Kloppend Hart

Opgaven voor Groenvisie

- Sporten en Bewegen in openbare ruimte
- Bouwstenen opstellen voor ontwikkeling van groene aders
- Uitwerken differentiatie grotere groengebieden
- Onderzoek kansen versterken groenblauwe zones Donkersloot
- Diversiteit in ontmoetingsplekken zowel georganiseerd als ongeorganiseerd voor alle leeftijdsgroepen.

Thema's

In de Groenvisie werken we met de thema's die een directe relatie hebben met groen: identiteit , gezondheid (welzijn en leefkwaliteit), biodiversiteit, klimaat , energietransitie en economie.

Ontwikkelingen

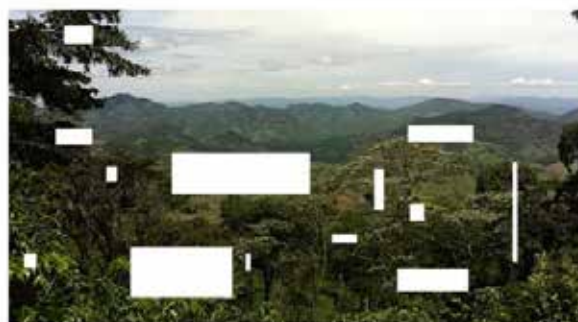
We staan voor grote veranderingen in onze samenleving

- Klimaat
- Energie
- Digitalisering
- Mobiliteit
- Vergrijzing

Effecten hiervan op onze leefomgeving zijn soms direct voelbaar soms geleidelijk

Instorten biodiversiteit groter probleem dan klimaatverandering

Wier - redactie op 5 mei 2019

Als het om duurzaamheid gaat is de aandacht van de media vooral gericht op de risico's van klimaatverandering. Maar het instorten van de biodiversiteit is een veel directere bedreiging voor het menselijke bestaan, die groter is dan veranderingen in het klimaat. 1 miljoen soorten worden nu met uitsterven bedreigd, stelt een nieuw rapport van IPBES - een vergelijkbare organisatie van de VN als het IPCC voor klimaat.

Het menselijke bestaan is volledig afhankelijk van de natuur. Al onze grondstoffen worden door de natuur geleverd, net zoals onze voeding. Genetische variatie is de basis onder de stabiliteit van het natuurlijke ecosysteem. Het op grote schaal uitsterven van dier- en plantensoorten vormt een directe bedreiging voor onze leefomstandigheden.

ECOSYSTEMEN Biodiversiteit

Ten onrechte is de schade aan ecosystemen een ver-van-mijn-bedshow voor de gemiddelde consument

Mondiale verantwoordelijkheid nodig om consumptiepatronen te verduurzamen en zo natuur te redden.

Carlissa Vos 7 mei 2019 21:44

Eduardo S. Brondizio, medievoorzitter van het VN-biodiversiteitspanel Itebes. Volgens het verslag van het Itebes dreigen een miljoen planten- en diersoorten uit te sterven als gevolg van de vernieling van de natuur door de mens.

Eén miljoen planten- en diersoorten dreigen uit te sterven als gevolg van de vernieling van de natuur door de mens. Hoewel de verwoesting van de biodiversiteit even schadelijk voor de mensheid is als de opstrooming van de aarde, lijkt hier een gevoel van urgentie te ontbreken. Voor de gemiddelde consument is de schade aan ecosystemen een ver-van-mijn-bedshow. Ten onrechte, want de schade is een direct gevolg van ons consumptiepatroon, waarvoor een breed verantwoordelijkheidsbesef zou moeten worden getragen.

Itebes, het VN-biodiversiteitspanel, gaf maandag bij de presentatie

Nieuwsbericht

Extreme hitte in Nederland

13 juli 2018

In Nederland komt de temperatuur zelden boven de 35 °C. Rond 2050 krijgen we mogelijk elke één tot twee jaar met zulke hitte te maken.

Tropische dagen

In Nederland noemen we een dag waarop de maximumtemperatuur 30 °C of hoger is een tropische dag. Zulke dagen komen in De Bilt de meeste jaren heel enkele keren voor, zeker in de laatste 20 jaar (figuur 1). Tropische dagen zijn hier dus niet zo bijzonder. Anders ligt dat bij dagen waarop de maximumtemperatuur 35 °C of hoger is. Deze zijn sinds 1901, het begin van de metingen, op de vingers van één hand te tellen.

Terugkeertijd temperatuur

Een andere manier om te bepalen hoe bijzonder een hoge temperatuur is, is hoe lang je gemiddeld moet wachten voordat die temperatuur zich voorloet (figuur 2). We zien dat je in De Bilt voor een tropische dag inderdaad gemiddeld niet langer dan één tot twee jaar hoeft te wachten. Daarnaast is de gemiddelde terugkeertijd voor een maximumtemperatuur van boven de 35 °C nu ruim 10 jaar. In zuidelijke steden als Nantes en Bordeaux is die terugkeertijd aanzienlijk korter (figuur 2).

Zomers van Bordeaux

Hoe verandert de terugkeertijd als het klimaat verandert? Om deze vraag te beantwoorden hebben we gekeken naar de terugkeertijden van de jaarlijks optredende maximumtemperatuur rond 2050 volgens het gemiddelde G₁ RCM2.3.4 klimaatscenario en het meest extreme W₄ scenario (figuur 3). We zien dat temperaturen boven de 35 °C dan veel normaler worden: bij het G₁ scenario komt zo'n temperatuur gemiddeld eens per 3 tot 4 jaar voor, en bij het W₄ scenario eens per 1 tot 2 jaar. Nederlanders die nu voor het weer naar Bordeaux afreizen kunnen in de toekomst wellicht vakantie vieren in eigen land.

Kinderen zijn in vijf jaar aanzienlijk minder buiten gaan spelen

Het aantal kinderen dat elke dag buiten speelt is in vijf jaar drastisch gedaald, blijkt uit onderzoek van Kantar Public in opdracht van Janijé Beton. Sinds 2013 is het aantal kinderen dat iedere dag buiten speelt gedaald van 20 procent naar 14 procent. 30 procent speelt nooit of maar een keer in de week buiten, vijf jaar geleden speelde nog maar 20 procent zelden buiten.

Janijé Beton maakt zich hard voor buiten spelen; de goedbedoelingsorganisatie wil dat ieder kind minstens een uur per dag buiten speelt. In het onderzoek wordt buiten spelen door verschillende generaties vergeleken.

"Een belangrijke uitkomst van het onderzoek is dat er een enorm verschil is tussen de generatie van grootouders, ouders en kinderen op het gebied van buiten spelen", zegt Pauline van der Loo, afdelingshoofd bij Janijé Beton. Terwijl bijna 70 procent van de opa's en oma's, en 65 procent van de ouders als kind meer buiten speelde dan binnen, geldt dit nu nog voor slechts 10 procent van de kinderen.

In onderstaande video legt Van der Loo uit wat de voordelen zijn van buiten spelen.

Zware onweersbuien zorgen voor veel wateroverlast

Redactie 30 april 2018, 7:36

Archief foto van een ondergelopen straat. (2017-03)

Door zware onweersbuien afgelopen nacht is er op veel plaatsen in Nederland wateroverlast ontstaan. Vooral in Limburg ontstonden er problemen. In Roermond kwamen huizen blank te staan en rukte de brandweer uit vanwege wateroverlast in een zorgcentrum.

In Kerkrade, Tegelen en Landgraaf liepen enkele straten volledig onder water, en ook in Venlo kwam de brandweer eraan te pas.

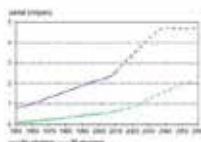
Het onweer trok ook over andere delen van het land, en er waren meldingen van wateroverlast in Rotterdam, Tilburg en Zaandam en in de Coentunnel in Amsterdam. Op een aantal plaatsen veroorzaakten blikseminslagen brand.

Cijfers: vergrijzing en toenemende zorg

Vergrijzing: toename 65- en 80-plussers

De komende jaren neemt het aantal ouderen rap toe. Volgens de CBS Bevolkingsprognose zal het aantal 65-plussers toenemen, waren er in 2012 nog 2,7 miljoen 65-plussers, in 2041 zullen dat er 4,7 miljoen zijn. Tot 2060 blijft het aantal schommelen rond 4,7 miljoen.

De komende jaren zal vooral het aandeel 65-79-jarigen op de totale bevolking sterk stijgen. Vanaf 2025 neemt ook de groep 80-plussers sterk toe (de dubbele vergrijzing). In 2040, het hoogtepunt van het aantal 65-plussers, is naar schatting 26 procent van de bevolking 65-plusser, waarvan een derde ouder is dan 80 jaar. In 2012 waren er 696227 mensen van 80 jaar of ouder, in 2040 zijn dat er 1.554.742.

Video: gevolgen van de vergrijzing

In dit filmpje van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt eenvoudig uitgelegd wat vergrijzing betekent.

- We kunnen niet anders dan anders gaan denken over de inrichting van de openbare ruimte
- Simpelweg omdat diverse problemen uit de samenleving zich hier manifesteren

- Met de visie kijken we naar
 - welke rol groen hierin kan spelen
 - welke effect de ontwikkelingen hebben op groen en wat we hiermee doen
- Maar ook naar combineren van initiatieven
(met operatie steenbreek bijv.)

Denken in mogelijkheden

Hitte in de stad is tegen te gaan met natuurlijke oplossingen

NEWS - 24 OKTOBER 2018 [LEESREACTIE](#)

Zonder open water en vegetatie kunnen steden niet zweten, en als je niet kunt zweten, raak je oververhit. (Her)introduceren van planten en open water is dan ook de beste manier om extreme hitte in onze steden tegen te gaan. Dat stelt Anna Solerova, die op vrijdag 26 oktober op dit onderwerp promoveert aan de TU Delft.

Urban Heat Island

Omdat inmiddels meer dan de helft van de wereldbevolging in steden woont, is het belangrijk om het klimaat in stedelijke omgevingen goed te begrijpen. Verstedelijkte gebieden zijn over het algemeen warmer dan de landelijke gebieden rondom steden. Dit wordt het 'Urban Heat Island' (UHI, hitte-eilandeffect) genoemd. Wegen en gebouwen absorberen en houden meer zonnestraling gevangen dan bodem en vegetatie, die nu eenmaal prominenter aanwezig zijn op het platteland. Daardoor wordt de stad dus extra op. Daarnaast voegen menselijke activiteiten, zoals industrie, verkeer, airconditioning nog extra hitte toe aan de stad, in vergelijking tot buitengebieden.

Natuurlijke oplossingen

Oplossingen worden nu soms gezocht in de constructie, wijde gebouwen en smalle straten, maar een groot deel van de tijd is het hier niet zo warm als in bijvoorbeeld mediterrane gebieden, waar deze manier van bouwen meer zin heeft. Dus op die manier onze steden construeren, is niet heel efficiënt. Meer vegetatie en water aanbrengen, is dat wel, stelt promovenda Anna Solerova.

Het UHI-effect is goed tegen te gaan door de verdamping te vergroten via het herintroduceren van planten en open water in stedelijke gebieden. Door water en vegetatie uit onze steden te halen, hebben we ze gedehydrateerd. De luchttemperatuur kan verlaagd worden door hogere verdamping van water uit vijvers, kanalen of fonteinën. Vergelijkende studies hebben al laten zien dat open water de meest efficiënte manier is om UHI's overdag te reduceren. Open water verlaagt luchttemperatuur op twee manieren: het kan zelf warmte opslaan en er wordt energie onttrokken door water te laten verdampen.

Natuurlijke oplossingen als vegetatie en water zijn bovendien multifunctioneel: ze brengen koelte en schaduw maar zijn ook esthetisch. Dus ik zou steden willen oproepen daar snel mee te beginnen.

Zaterdag 25 mei 2019 | Het laatste nieuws het eerst op NU.nl

De potentie van het dak: 'We dromen van een groen daklandschap'

24 mei 2019 22:16
Laatste update: 9 uur geleden

Dit weekend kun je met een zipline over de Coolingsingel in Rotterdam roetsjen. Wie durft reist in een paar seconden van het dak van warenhuis De Bijenkorf naar het World Trade Center. Het is een van de activiteiten die van 31 mei t/m 2 juni te doen zijn in het kader van de Rotterdamse Dakendagen. Wat is de potentie van het dak? We praten erover met twee betrokkenen.

Rotterdam heeft de meeste platte daken van Nederland, maar liefst 18 vierkante kilometer. "En daar gebeurt helemaal niets mee", vertelt Léon van Geest, directeur van de Rotterdamse Dakendagen. "Er ligt grind op of er staan airco's. Dat is zonde. Steden zijn aan het verdichten, er wordt steeds meer gebouwd en er is steeds minder groen in de stad. En die daken, die liggen er maar."

De Rotterdamse Dakendagen hebben als doel om dakgebruik te stimuleren. Wat je allemaal op een dak kunt doen, laat het festival zien op 65 daken, die

14:04 De Volkskrant

de Volkskrant

Homepagina Nieuws & Actueel Politiek & Wetenschap Sport Wetenschap Wetenschap De Gids Alleen in...

REPORTAGE HOUT ALS BOUWMATERIAAL

De boom als basis voor alles: hoe hout het materiaal van de toekomst kan worden

Wolkenkrabbers, ramen, auto's, batterijen: die kun je straks allemaal van hout maken, volgens de pioniers van de duurzame houtrevolutie. Hoe werkt dat?

Bomen in de stad net zo effectief als in regenwoud

Van 9:45 tot 10 juni 2018

De meeste mensen denken niet aan Londen als een bos. Toch zijn er in de stad meer bomen dan mensen. En nu blijkt dat sommige delen van die stadsjungle evenveel CO₂ per hectare opnemen als tropische regenwouden, schrijft Mathias Disney, onderzoeker aan het University College London.

Meer dan de helft van de wereldbevolking leeft in steden en bomen in de stad zijn cruciaal voor hun gezondheid en mentaal welzijn. Bomen bieden schaduw, temperen overstrormingen, absorberen CO₂, filteren vervuiling uit de lucht en bieden een habitat voor vogels, zoogdieren en andere planten. De ecosystemendiensten van de Londense bomen - alle diensten die ze de inwoners bieden door natuurlijke processen - werden recent geschat op 130 miljoen pond per jaar.

Dat komt neer op minder dan 20 pond per boom per jaar, maar de echte waarde kan mogelijk veel hoger liggen, omdat het moeilijk te berekenen is hoe lang een boom leeft en welke voordelen die nog biedt. Een grote, volwassen boom vervangen kost vele duizenden ponden; en hers vervangen door een of meerdere jonge bomen betekent dat je tientallen jaren moet wachten op hetzelfde niveau van ecosystemendiensten.

Maar eerst: wat uw wensen en ideeën?

Enquete

Herkent u de noodzaak om tot meer en kwalitatief beter groen te komen in Ridderkerk? Wilt u uw antwoord toelichten?

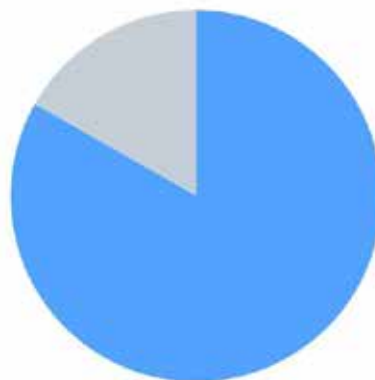

Observaties

Totaal

1,045

Ziet u mogelijkheden om groen in de openbare ruimte in en om uw wijk te verbeteren?

Observaties

Totaal

● Ja

● Nee

1,045

83,3%

15,7%

Enquete

- Zeer veel reacties over het onderhoud van het groen; slordig, veel onkruid, niet opruimen na snoeien, veel onkruid en onkruid dat nieuwe beplanting overwoekerd. Niet professioneel. Daarnaast zorgen over het afval in het groen en de hondenpoep.
- Veel vraag om planten/ bomen die goed zijn voor insecten/ dieren (biodiversiteit)
- Veel vraag om gevarieerd kleurrijkgroen en niet alleen groen maar ook kleur door bloemen.
- Groen afstemmen op de locatie met name de bomen. (Niet hoog dicht bij woningen, in winkelgebieden bomen voor schaduw en zicht op mooie bloemrijke perken, functioneel groen waar gesport gespeeld gerecreëerd kan worden)
- Planten/bomen afstemmen op waar de gewenste dieren/ insecten behoefte aan hebben.
- Planten/ bomen die geen allergie veroorzaken, overlast geven en ziektes hebben.
- Verschillende bomen met verschillende leeftijden.
- Voorkom kleine vakjes met één struik
- Verbinden van groengebieden
- Openbaar groen met natuurlijke uitstraling, het hoeft niet overal strak gesnoeid/ gemaaid te zijn.
- Meer gevarieerd kleurrijk groen en meer bomen.

We gaan graag in gesprek

Klimaatadaptatie

Groenvisie Ridderkerk

Klimaatadaptatie

Ruimtelijke adaptatie:

- Aanpassen leefomgeving aan veranderend klimaat
- Waterrobuust en klimaatbestendig

Klimaatverandering

- Stijgende zeespiegel

- Heftige extreme regenbuien

- Lange periodes van droogte

- Oplopende temperaturen

Klimaatverandering

Algemene veranderingen

- de temperatuur blijft stijgen
- zachte winters en hete zomers komen vaker voor

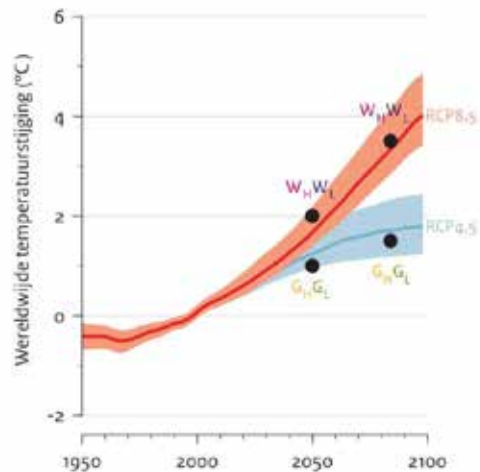
- de neerslag en extreme neerslag in de winter nemen toe
- de intensiteit van extreme regenbuien in de zomer neemt toe
- hagel en onweer worden heviger

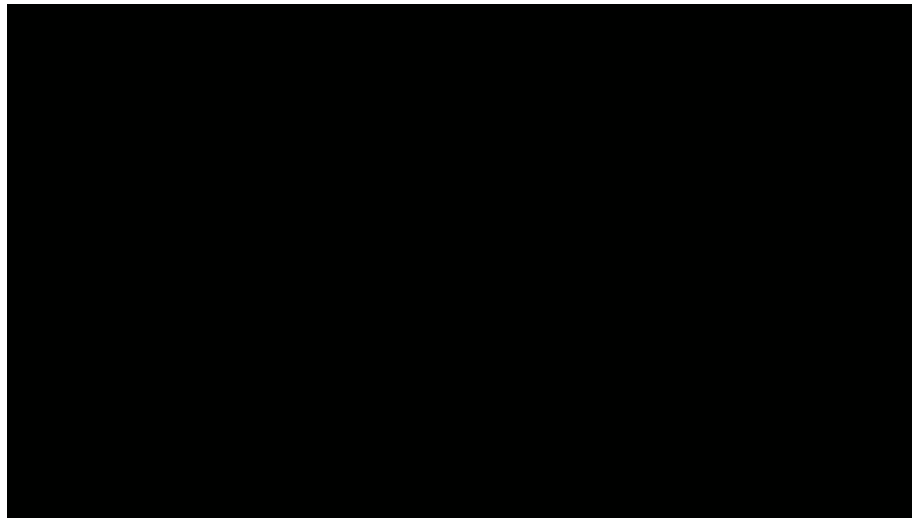
- de zeespiegel blijft stijgen
- het tempo van de zeespiegelstijging neemt toe

- de veranderingen in windsnelheid zijn klein

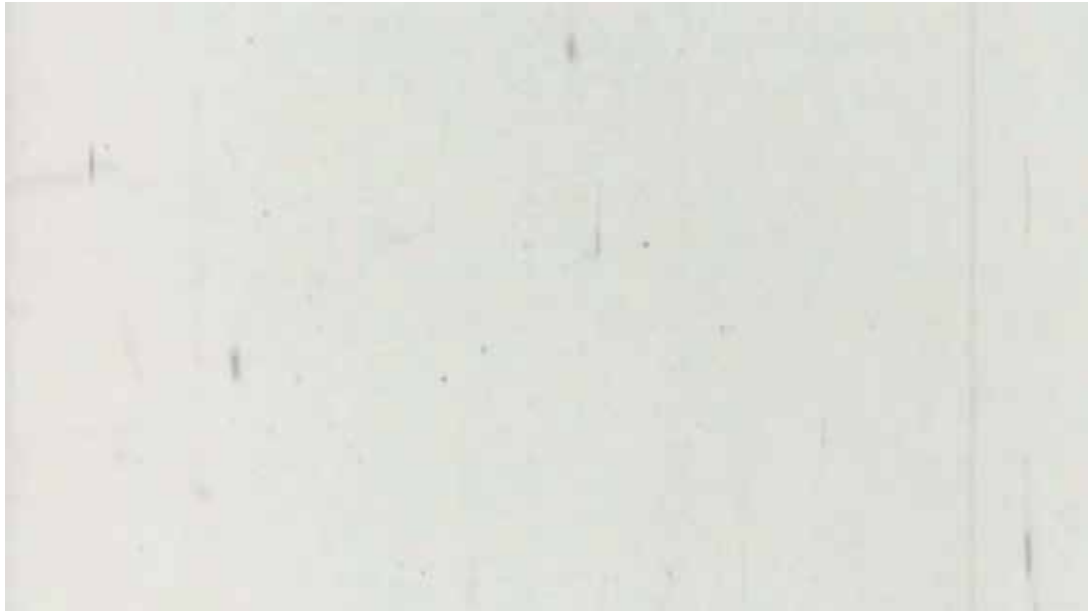
Gevolgen klimaatverandering?

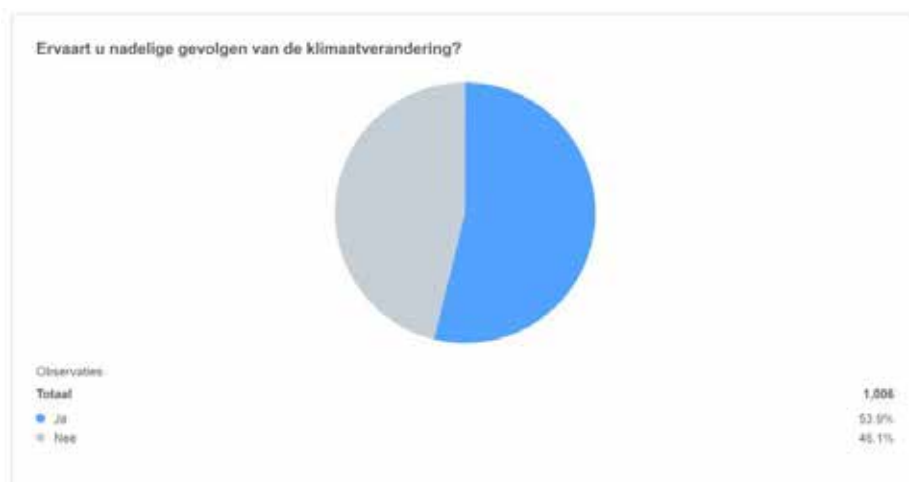
Aanpak

Klimaatadaptatie

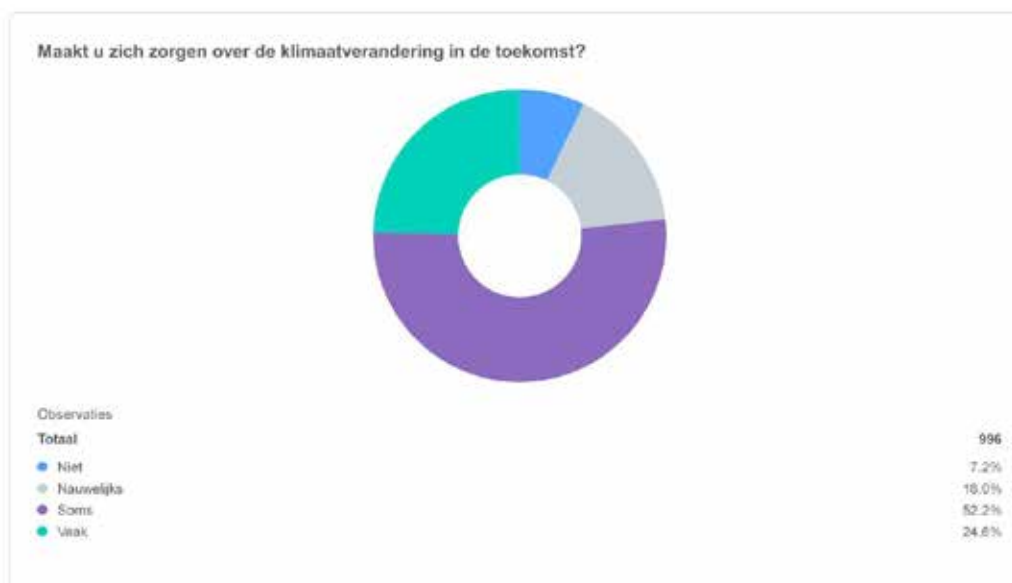
Enquête

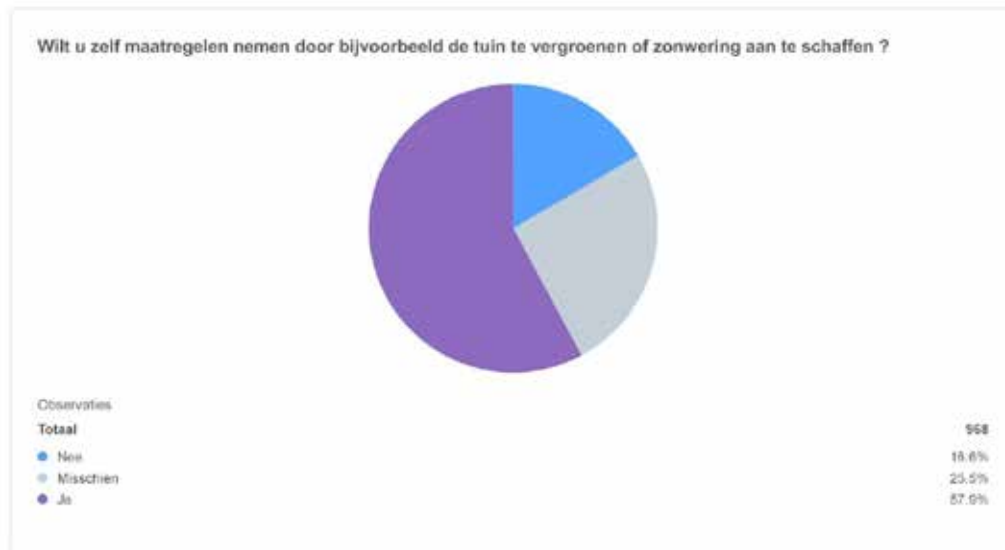
Enquête

Enquête

Enquête

Meerlaagse veiligheid

- Preventie door klimaatrobuuste dijken, duinen en stormvloedkeringen
- Aanpassen van de ruimtelijke inrichting
- Crisisbeheersing, rampbeheersing bij overstrooming

Wateroverlast

Effecten van wateroverlast

- Water op straat

- Water in de kruipruimte

Droogte

Effecten van droogte:

- Afsterven beplanting

- Drinkwatervoorziening Maas

Hitte

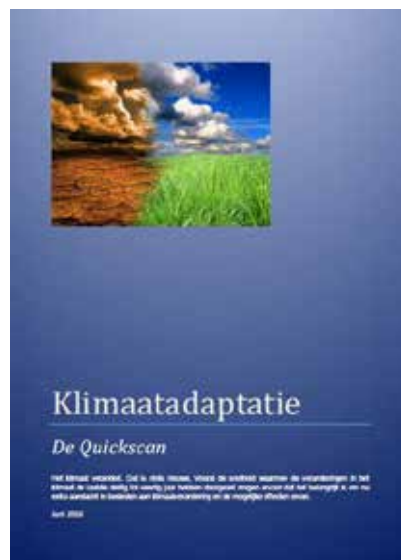
Effecten van hitte:

- Hittestress
- Kwetsbare mensen

Aan de slag: Stresstest

- De quickscan: Stresstest light 2016
- Kwetsbaarheid:
 - Waterveiligheid
 - Wateroverlast
 - Droogte
 - Hitte

Aan de slag: Klimaatatlas wateroverlast

Aan de slag: Klimaatatlas hittestress

Risico of kans?

Groene gevels

Daktuinen

Schaduw

Bomenplein

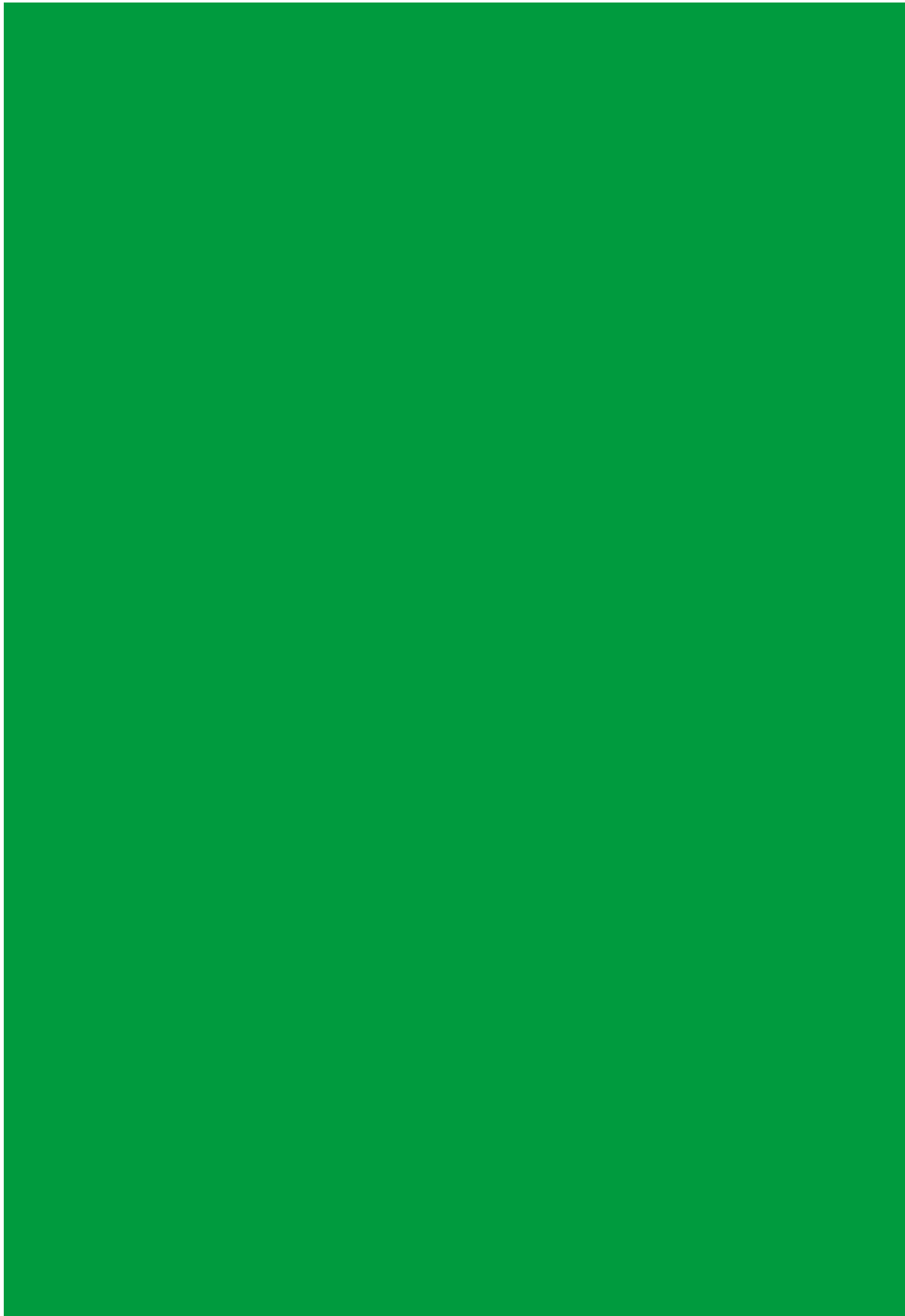

WADI

Waterplein

5. Bijlage II : Uitkomsten wijkbijeenkomsten

Reactie van bewoners 12 september: Oost, West & Centrum

Is het groen in uw wijk mooi of niet?	Wijk
Nee, op alle groene plaatsen hondenpoep en groen is niet mooi (Gerard Terborghstraat)	Centrum
Stukken groen die door bewoners zijn overgenomen draagt bij aan leefbaarheid	Centrum
Bermen te vaak gemaaid in de hele gemeente	Niet aangegeven
Totaal niet ecologisch beheerd	Niet aangegeven
Verkeerde bloemenmengsel (exoten) toegepast	Niet aangegeven
Alles in juni gemaaid, laat altijd 20% staan.	Niet aangegeven
Te weinig struiken, belangrijk voor vogels	Niet aangegeven
Langs (uitvals)wegen alles hetzelfde, weinig variatie	Niet aangegeven
Ja, alleen weinig bomen in de straat (Couperusstraat)	Oost
Het Vondelpark, de tuin is mooi, diverse kleuren planten. De straat Het Sonnet heeft perkjes gekregen waarvan alleen de bomen fijn zijn. Er is nauwelijks kleur in de perken. Ziet er grauw uit. Geen bijen/vlinders.	Oost
Niet overal, maar over het algemeen wel netjes in de omgeving Klooslaan	Oost
Groenstrook richting Oosterparkweg, enorme bomen met veel dood hout over hangende takken geeft zeker in herfst en winter gevaarlijk overlast. Is ook zeer donker waar ongenode gasten een goede schuilplek vinden	Oost
Vooraf in de straten, tuinen omgeving Boutensstraat	Oost
Nee, veel achterstallig onderhoud. Het Oosterpark is een grote bende, veel onkruid, slordig gesnoeid, niet opgeruimde rommel/groen, gras niet gemaaid.	Oost
Boutensstraat en kleinere straten mag groen meer bijdragen aan leefbaarheid	Oost
Nee, met name door slecht of achterstallig onderhoud.	West
Groen was mooi toen het goed werd onderhouden. Nu lijkt er sprake van plat snoeien en scheren	West
Niet mooi, langs singel wordt riet niet gemaaid en bomen worden veel te groot zodat er geen zon in de tuin komt en dus alleen maar mos i.p.v. gras	West
Nee, bijzonder ..matig onderhoud van de struiken in de Burg. De Zeeuwstraat. Wordt iedere twee weken geschoffeld, terwijl er niks te schoffelen valt, alleen te snoeien en dat mogen bewoners dan weer niet doen. Er wordt regelmatig rotten gesignaleerd.	West
Reyerpark is te klein, uitbreiden en verbinden met overkant Rotterdamseweg	West
Reyerpark is goed, diversiteit is beperkt (zeker in Prunuslaan)	

Waar moet snel iets gebeuren?	Wijk
De perken (Gerard Terborghstraat) staan nu door verwaarlozing vol met onkruid waar bewoners in eigen tuin veel last van hebben. Dit werkt zeker niet stimulerend voor een groene tuin	Centrum
In het centrum- winkelcentrum	Centrum/Oost
Maak van berm en lijntjes, alle parken extensief maaien en telkens 30% laten staan. Maaien 3x in 2 jaar.	Niet aangegeven
Perkjes van Het Sonnet	Oost
Het Sonnet	Oost
Meer groen: Industrie Donkersloot, Oosterparkweg, winkelgebieden, Plein Oost, Vlietplein en dergelijke (onderhoud), sloten beter schoon houden	Oost
Het Oostenpark beter en netter onderhouden	Oost
Oosterpark	Oost
Gemeentebreed meer ruimte voor wilde planten/heesters (biodiversiteit). Genoeg plekjes voor wat meer verwildering en niet te netjes (stroken groen met Ionicera lov.)	Ridderkerk
Langs a16/a15, strook aanpassen van landbouw naar groen	West
Onderhoud aan openbaar groen, overwoekering voorkomen	West
Meer onderhoud en bomen snoeien dat de tuin meer licht en zon krijgt (Bokdoornstraat)	West
Lohmanpark aanplanten van nieuwe bomen	West

Groen bijdrage meer comfort? / meer groen	Wijk
Moeilijk vanwege nieuwbouwplannen	Centrum
Ja, de plekken waar mensen in de flat op uitkijken	Centrum
Kwantiteit wordt lastig i.v.m. volgebouwde wijk, wel kan kwaliteit worden verbeterd. Groene versmalling op de weg om snelheid te verminderen	Centrum
Meer comfort in Wolbertstraat	Centrum
Bij het winkelcentrum (centrum/Drievliet)	Centrum/Oost
Vaak weinig ruimte voor groen, groene gevels en geveltuintjes	Niet aangegeven
Mini voetbalvelden zijn verdwenen (spelen)	Niet aangegeven
Op platte daken van huizen gebouwen meer groen	Niet aangegeven
In de binnenwijken binnen de gemeente meer groen. Neem straten die bij Plein Oost niet de hoofdstraten vormen.	Niet aangegeven
Meer plekken waar men onder een boom kan zitten. Het groen dat nu aanwezig is in ieder geval behouden.	Niet aangegeven
Meer bomen in de straten van wijk Oost	Oost
Oosterpark bruikbaar maar mooi zou zijn sport/beweging mogelijkheden in het park	Oost
Oosterpark meer hoge bomen , om de fijnstof/geluid	Oost
Meer groen: Industrie Donkersloot, Oosterparkweg, winkelgebieden, Plein Oost, Vlietplein en dergelijke (gele stickers graag zien als bomen)	Oost
Kerkweg, op grote grasvelden wat meer struiken en eventueel bloemperken	Oost
Bloeiende bloemen en planten in de straten op de hoeken rond de bomen (mogen groter worden dan ze nu zijn (Staringlaan))	Oost
Meer comfort in kleinere straten in de wijk Oost	Oost
Lohmanpark mist struiken, Reyerpark mist kruiden	West
Langs de A16/A15, strook die nu nog deels als landbouw/grasland geldt. Toegenomen autoverkeer, zicht op groen i.p.v. asfalt.	West
Populierenlaan mag groener worden (rotonde b.m.z.) rotonde Goudenregenlaan, dit geldt voor meerdere wegen	West
Bij het zwembad meer bomen planten, niet alleen voor schaduw maar ook vanuit vergroening.	West
Lohmanpark, Burg. De Zeeuwstraat, Nieuwe bomen aanplanten (12 jaar geleden weggehaald, niks teruggekomen)	West
Meer groen Verbindingsweg (Ridderkerk-Barendrecht), Alle mooie essen zijn weg, de mooie poort voor fietsers woon/werkverkeer prettig (schaduw tijdens zon)	West
Meer groen gebied tussen A38 en Reyerpark	West
Meer groen in Nieuw Reijerwaard, grote bomen terugplaatsen.	

Pilotproject	Wijk
De nieuwbouw die nu op de planning staat	Centrum
Burg. De Zeeuwstraat heeft proef met asfalt plaatsgevonden (geluid reducerend/fijnstof absorberend). Dit had geen resultaat. Wordt er gekeken naar nieuwe ontwikkelen?	Centrum
Wadi tussen flats maken	Niet aangegeven
Verharding en parkeerplaatsen waterdoorlatende verharding aanleggen	Niet aangegeven
Bureninitiatief i.v.m. onderhoud groen, met elkaar als straat/wijk handen in elkaar slaan inzake het gezamenlijk onderhoud	West
Groene daken (sedum) zwembad, Farel College, nieuwe locatie Gemini College, verticale tuinen, nieuwbouw Rembrandweg. Winkelcentrum groener maken (voorbeeldfunctie gemeente), parkeerplaats Ridderhof vergroenen.	West

Reactie van bewoners 16 september: Rijsoord, Oostendam, Drievliet - het Zand

Is het groen in uw wijk mooi of niet?	Wijk
Van mindere kwaliteit	Drievliet
Er zijn plekken die in aanmerking komen voor spelen, maar vanwege hondenpoep onbruikbaar zijn	Drievliet
Niet erg mooi, maar heeft veel potentie (Fazant)	Drievliet
De hele waterpartij achter Fazant. De mooie rietkraag wordt overwoekerd door onkruid	Drievliet
Grasveld achter Zwaluw (nr. 37/42) mooi	Drievliet
Parkeerplaats naast Zwaluw 49 niet fijn, bomen vallen uit op auto's en het geeft troep op auto's	Drievliet
Plantaanbomen geven veel overlast heel het jaar, maar laan is weer mooi. De lage beplanting ziet er niet uit	Drievliet
Oostenpark wandelen, spelgroen verweg, nodigt voor kinderen niet uit om naar toe te gaan	Drievliet
Zijn eigenlijk geen fijne plekken in de wijk	Drievliet
De hele straat Merel niet. De woonerven zijn kaal en stenig, weinig sfeervol voor een wijk op leeftijd	Drievliet
Onkruid afgelopen zomer 3 meter hoog, niet gevarieerd (Zalm)	Drievliet
Oosterpark mooi groen, alleen geluidsoverlast A15	Drievliet
Als gevolg van uitvallen bomen, voor- en najaar, veel afval op het gras. Gras verstikt, riool verstopt. Meer variatie i.p.v. alleen Elzen	Drievliet-Het Zand
Het oogt of de bomen, riet, gras, niet goed onderhouden wordt	Drievliet-Het Zand
Plaatselijk wel vanwege variatie, plaatselijk niet vanwege eentonig	Oostendam
Roggestraat nabij Pruimendijk niet bruikbaar om te spelen	Oostendam
Crezéepolder prima	Oostendam
Beheer van groenstroken kan veel beter door 1 a 2 keer per jaar te maaien en af te voeren i.p.v. 6a 18 keer klepelen (Rijksstraatweg)	Rijsoord
Slecht onderhouden, ongewenste struiken tussen de geplande struiken	Rijsoord
Half in de straat: Redelijk en een waar de kinderen heel goed kunnen goed en veilig kunnen spelen (Dominee Sleswijk Visserstraat)	Rijsoord
Veel gras, maar geen of weinig bomen	Rijsoord/Oostendam

Waar moet snel iets gebeuren?	Wijk
Oevers van de Vliet	Drievliet
Aan de overlast van plantaanbomen i.v.m. gezondheid/wateroverlast (Watermolen)	Drievliet
De hele straat Merel. De kleine prunussen gaan steeds dood.	Drievliet
In het algemeen Drievliet, Merel en Zwaluw	Drievliet
Bestickering is thv en tegenover Rijkstraatweg 94 (Zie kaart	Drievliet-Het Zand
Beter maaibeheer	Oostendam

Groen bijdrage meer comfort? / meer groen	Wijk
Meer hoge bomen zou geen overbodige luxe zijn	Drievliet
Niet echt nodig, bestaand groen optimaliseren	Drievliet
Eventueel groen op schuurdaken	Drievliet
De overlast van de plantaanboom is groot, maar ook weer dubbel. Schaduw is met een warme dag prettig, alleen voorjaar bij mooie dagen kan je niet in tuin zitten. Kijken naar een andere boomsoort (Watermolen)	Drievliet
De woonerven, de kale straten en grasvelden vergroenen ondanks de beperking (Merel)	Drievliet
Natuurspeeltuin?	Drievliet
Niet alleen laag groen, maar ook hoog	Drievliet
Winkelgebied Vlietplein, woningen tuinen planten struiken (bijen/vlinders)	Drievliet
Kijk maar is rond in de Merel vanaf nr. 30 en hoger	Drievliet
Straat Fazant aan de voorkant kant meer bomen gebruiken	Drievliet
In de wijk zijn het vooral platte daken, die niet of weinig benut worden met zonne-energie of sedum/daktuin	Drievliet-Het Zand
Bomen/bloemen langs Zuidpad	Oostendam
Parkeerplaatsen tegels vervangen door open/tegels, dat geeft groen, maar ook maaien	Rijsoord
Voor fietsers en wandelaars	Rijsoord/Oostendam

Pilotproject	Wijk
Eiland in de Vliet	Drievliet
Groen op schuurdaken	Drievliet
Langs Molenvliet groene parkeerplaatsen. Grasplekken vervangen door weidebloemen parken met Hortensia's	Drievliet
Naast Merel (nr. 41) loze ruimte	Drievliet
Groenstroken tussen Zalm/Karper, regenwaterinfiltratie en planten voor insecten/bijen	Drievliet
Schuren waarvan daken onder water blijven staan, groene daken	Drievliet-Het Zand
Zuidpad aanplanting bomen	Oostendam
Inzaaien bloemstroken in berm	Oostendam
Knotwilgen langs de dijk voor schaduw en koelte	Rijsoord/Oostendam

Reactie van bewoners 17 september: Bolnes, Slikkerveer

Is het groen in uw wijk mooi of niet?	Wijk
Ringdijk achter industrie Rowood erg rommelig. Opgestapeld hout met zeilen etc. Geen goede balans bedrijven/woonomgeving.	Bolnes
Donckse velden prima, wellicht meer bomen	Bolnes
Langs A38 grote stukken bouwland? Hier zouden heel veel bomen kunnen komen als groene buffer tegen de Ridderster	Bolnes
Meer diversiteit in beplanting Donckse velden en andere parken (veel eiken langs de Benedenrijweg)	Bolnes
Populieren Pontonweg/Loodspad erg hoog (+21 meter). Bij harde win veel takken naar beneden (vernieuwen/ander groen?)	Bolnes
Plantsoen omgeving Pier V. Boele minder	Bolnes
Gravelpaden vaak erg drassig bij omgeving van Riebeekstraat	Bolnes
Parkje voor Merwedestraat hoge uitgroei Hortensia's. Prachtige grote bomen, maar wat dicht op de huizen. De wortels slecht voor de straat, riolering en woningen ondermijnend.	Bolnes
Loodspad erg mooi	Bolnes
Lelijk en slecht groen: Hoek Dintelstraat, Marktstraat, Rijnsingel en achter garages. Gras wordt slecht onderhouden en weinig bruikbaar om te spelen.	Bolnes
Bomen in woonstraten, maar dan bomen die niet te groot worden. Niet één soort boom in een straat	Bolnes
Op de Rijnsingel achter de garages bij de bushalte dichte struiken, nooit onderhoud, veel rommel. Graag zitplekken maken	Bolnes
Zitplekken ontbreken	Bolnes
Parkje naast Plantenhal niet mooi	Bolnes

Er wordt erg veel gemaaid. B.v. als de witte klaver begint te bloeien wordt alles plat gemaaid	Slikkerveer
Er is een uitlaatplek voor honden, echt een 'stinkstukje'. Plan doorgestuurd t.a.v. R. Huisman	Slikkerveer
Het is mooi, maar kan beter worden onderhouden (takken van bomen hangen in de sloot, verbodsbord is niet meer te zien door het groen (opschot)	Slikkerveer
Wandelpaden niet bereikbaar, ligt verscholen achter riet. Wordt af en toe gemaaid, gras straat vaak te hoog om te wandelen.	Slikkerveer
Doncksevelden zijn heel leuk om te wandelen, achter de dijk bij Mac Donalds tot aan de herstelde hervormde kerk, inclusief strandje bij de ruïne.	Slikkerveer
Slootonderhoud beneden alle pijl. Bomen hangen over het pad (bukken om er onderdoor te gaan). Slootwater stinkt, burens klagen.	Slikkerveer
Het park heeft enorme potentie, maar nu sober, éénonig, slecht onderhoud, weinig variatie. Maak van een 7 en 9 en combineer klimaatopgave.	Slikkerveer
Kijk of elk parkje haar eigen karakter kan krijgen, avontuurlijk spelen en ontdekken mist.	Slikkerveer
Parkje Mozartpark langs Randweg is mooi	Slikkerveer
Te weinig divers, suggestie: onkruidstruiken plaatsen op locatie X. Graszone naast speeltuin Ravelstraat en Randweg, is nu alleen gras met onkruid.	Slikkerveer
Wandelpad tussen Ravelstraat en Benedenrijweg minder goed bruikbaar door begroeiing.	Slikkerveer
Graszone langs Randweg tussen Bachstraat en Ravelstraat is wat monotoon. Variatie aanbrengen, vlinderstruiken.	Slikkerveer

Waar moet snel iets gebeuren?	Wijk
Vergroening Pier (beschutting bankjes)	Bolnes
Bij nieuwbouw Rowood begin Ringdijk tegenover Hellingbaan meer groen. Afscherming bedrijventerrein t.o.v. Parc Maasdonck.	Bolnes
Grastegels bij parkeerterrein naast voetbalvelden + groenstroken/struiken tussen parkeerplaatsen	Bolnes
Hoveniers inzetten die verstand hebben van onderhoud	Bolnes
Daken bedrijven bedekken met mos	Bolnes
Heel Park Maasdonck, hellingsbaan heeft helemaal geen groen, zowel Ringdijk niet	Bolnes
Groene afscherming A15/A16, Rotterdamseweg CO2 afvang. Seduimdaken stimuleren	Bolnes
Grevelingenhof (bomen zijn niet echt groen / lege takken in de zomer).	Bolnes
Haringvliethof (t.h.v. nr. 16 voorkant), boom is al 2 jaar in de toppen kaal.	Bolnes
Achterzijde Grevelingenhof (voormalig speelpleintje stekelstruiken weg, kleurrijke planten terug)	Bolnes
Ringdijk, de rivier moet weer zichtbaar worden. Wandel en fietspaden langs de rivier met plekken waar je even kan uitrusten en genieten van het uitzicht.	Bolnes
De pier bij Hellingbaan meer functies geven zoals recreatie (café/restaurant) en aanlegplek voor Fast-Ferry moet er komen	Bolnes
Bomen langs Rijnsingel vervangen door bomen die meer licht toelaten en minder overlast geven zoals bladafval en afbreken van grote takken. Met name het deel tussen De La Reijstraat en de Marktstraat/Vechtstraat (de bocht), te donker en uitlaatgassen kunnen niet weg)	Bolnes
Achter parkje Bolnes beter beloopbaar maken	Bolnes
Paden in parkje aan Benedenrijweg verbeteren, zijn slecht begaanbaar	Bolnes
*Fietsdoorgang maken tussen Kruisweg (onder Rotterdamseweg) naar Kievitsweg	Bolnes
Bloemende bermen met elkaar verbinden (ook met andere gemeenten)	Bolnes
Achter Noordhove minder maaien en gefaseerd. Verder in de hele wijk behalve speelplaatsen. Meer struiken voor vogels.	Bolnes

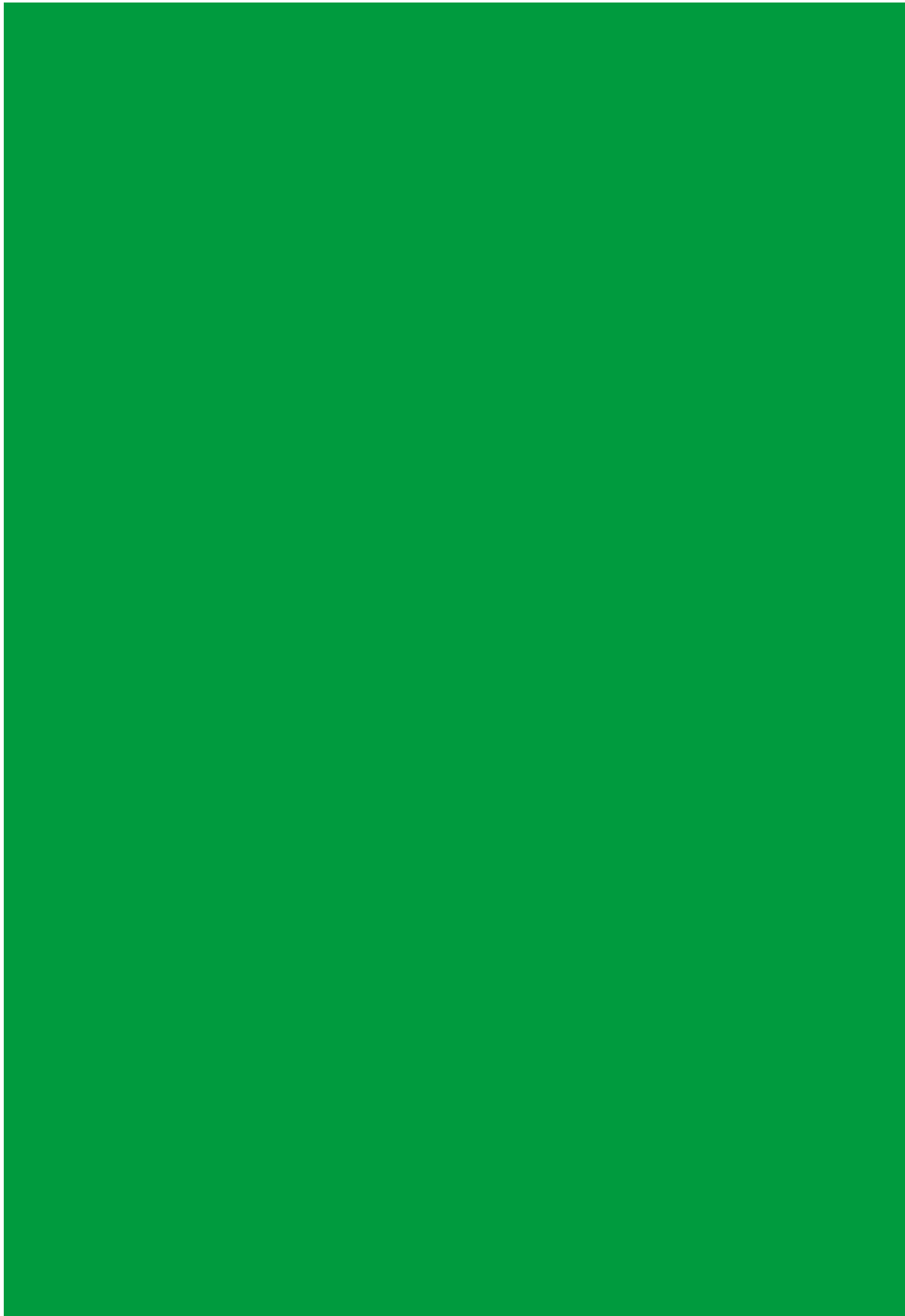
Groenstrook tegenover Ravelstraat 18 tm 30 bomen opkronen, takken hangen in het water en op de grond, veel opschot (verbodsbord niet meer te zien)	Slikkerveer
Ringdijk singel	Slikkerveer
Electropark	Slikkerveer

Groen bijdrage meer comfort? / meer groen	Wijk
Parkeerterrein Amerstraat (Dirk) winkelcentrum de Werf.	Bolnes
Bos naast A38 (+wandelgebied)	Bolnes
De La Reijstraat hoge bomen lijken niet gezond. Slecht onderhoud, ook slecht voor zonnepanelen De La Reijstraat.	Bolnes
Bomen bij Pier	Bolnes
Hellingbaan	Bolnes
Industrie vergroenen / minder geluidsoverlast	Bolnes
? anders overlast voor auto's b.v. in Gouwestraat	Bolnes
Op de dijken	Bolnes
Op het hele Dijkje meer bomen en diversiteit in groen, minder maaien	Bolnes
Parkeerplaats Grevelingenhof, maar niet mogelijk i.v.m. eikenbomen. Eigenlijk gehele Grevelingenhof	Bolnes
De velden achter Pons.	Bolnes
Wijk Maasdonck zou meer groen kunnen bijdragen, denk aan nieuwbouw wijken	Bolnes
Veel tuinen bij lage bebouwing stimuleren groener maken	Bolnes
Meer grote bomen op pleinen, kleine bomen in straten	Bolnes
Natuurlijke bestrijding eikenprobleem, ook kruidenrijke bermen (met schupswespen)	Bolnes

Wel naast Randweg natuurgebied, Donckse velden. Niet: Benedenrijweg + Ringdijk (geen variatie in groen, voornamelijk gras langs dijken)	Slikkerveer
In de straten bomen voor schaduw, grote bomen voor vogels, lage bloeiende bessenstruiken en hagen voor vogels en insecten	Slikkerveer
Zijkant Mozartstraat/Kievitsweg Randweg	Slikkerveer
Te kleine en te weinig groenblijvende aanplant	Slikkerveer
Brede trottoirs kunnen groenstroken worden gepland.	Slikkerveer
Een huis zou door de gemeente worden aangekocht en groen worden aangeplant (naast nieuwbouw op locatie J.vd. Graaf)	Slikkerveer
Meer groen op schoolpleinen, Dillenburgplein, Cruif courts, rivierfront.	Slikkerveer
Straat voor appartementencomplex 'Bizetstaete' is veel te groot, graag meer groen.	Slikkerveer
Graszone langs Randweg tussen Bachstraat en Ravelstraat is wat monotoon. Variatie aanbrengen, vlinderstruiken.	Slikkerveer

Pilotproject	Wijk
Vergroening Pier (beschutting bankjes)	Bolnes
Bos naast A38 (+wandelgebied)	Bolnes
Hellingbaan (andere dijkbeplanting, opschuiven Hellingbaan richting dijk Ringdijk, vrijkomende grond bomen/struiken planten. Andere dijkbeplanting dan gras, beter tegen hitte en droogte	Bolnes
Donckse velden / Sportpark Bolnes	Bolnes
Dijkje bomenplantsoen	Bolnes
Biodiversiteit stimuleren, waar mogelijk omvormen naar ruw gras	Bolnes
Ringdijk vervangen bomen	Bolnes
Aanleg wateropvang	Bolnes
Achter/tussen de garages op de Rijnsingel bij de bushalte opknappen groen, verwijderen dichte struiken	Bolnes
Langs singels een halve meter niet maaien i.v.m. groene verbindingroutes	Bolnes
Tussen flats wadi's aanleggen voor wateropvang en als speelplaats en tuinelement	Bolnes

Strook langs de Randweg; eetbare pluktuin met wandelpaden /picknicktafel	Slikkerveer
Gebouw Gemini in combinatie met parkeerplaatsen (hier wordt zeer weinig gebruik van gemaakt)	Slikkerveer
Neem bestaande groene 'pockets' als uitgangspunt voor upgrading (snel, zichtbaar, makkelijk, combi klimaat)	Slikkerveer
Electropark	Slikkerveer

6. Verslag

Beleidsplatform Natuur-, Milieu en Duurzaamheid

Verslag vergadering 30 september 2019 Beleidsplatform NMD

Tijdstip:

19.30 – 21.30 uur (vergaderzaal gemeentehuis)

Aanwezig:

Dhr. J. Witter (wnd. voorzitter), dhr. S. Elzerman en dhr. G. Elkhuizen

Afwezig:

Dhr. P. Boertje, dhr. A. Groenewegen, G. Koppen en dhr. H. Zeggelaar

Aanwezig van gemeente:

Dhr. A. Raaijmakers, dhr. A. van Rossem en dhr. M.W. van Dongen

Notulist:

Mw. E. Blok – overige secretariële ondersteuning:
mw. M. van Alphen

Agenda:

punt 6

Thema:

Visie op groen per wijk

Besproken:

Presentatie door Marchel-Wim van Dongen

De presentatie is bedoeld om een aantal ambities voor het aanbrengen van groen in de Ridderkerkse wijken te formuleren. Het BPNMD wordt gevraagd mee te denken en input te leveren over mogelijke kansen.

De groenvisie is, naast de klimaatadaptatie, een uitwerking van de omgevings-visie. Tussen de groenvisie en klimaatadaptatie is wel sprake van overlap.

Vanuit de groenvisie worden t.z.t. projecten uitgevoerd. Klimaatadaptatie wordt hierin geïntegreerd.

Verslag 5 november over concept Ambitiedocument

Aanwezig: 9 belangstellenden

Algemeen:

Natuurlijke uitstraling is prima, maar onderhoud is heel belangrijk. Voorbeeld: uithalen sloot en maaisel lang laten liggen. Resultaat: stankoverlast en slordig. Maaisel moet wel 'even' blijven liggen. Communiceer daar dan over. Of (als we dat wellicht plaatselijk doen voor beestjes) duidelijk uitleggen waarom?

Professionele vakkennis over onderhoud is slecht. (Snoeiwerk, schoffelwerk)

Hoe het beheer en onderhoud nu wordt uitgevoerd is gevolg van de bezuinigingen. Achterstallig onderhoud betekent dat soms in één keer alles weggehaald (gemaaid/ gesnoeid) wordt. Dit kost uiteindelijk veel meer.

Ecoloog in dienst nemen. Kan toch als BAR-Organisatie. In vergelijking met Rotterdam (7 stadsecologen) en op schaal BAR. Die zou die visie op ecologie en biodiversiteit moeten maken en moeten zorgen bij herinrichting en onderhoud/beheer voor goede invulling en sparringpartner zijn.

Groenstrook: eigen initiatief van beheer/onderhoud wordt gewoon te weinig of geen aandacht aan besteed. In de uitvoering is dat dan onvoldoende bekend en dan wordt alles eruit gesloopt. Graag meer ruimte voor eigen initiatief!! Graag zorgen dat daar ruimte voor komt en dat daar naar geluisterd wordt.

Klimaatadaptatie – Actie Steenbreek is heel erg belangrijk. Wooncompas een belangrijke partner.

Communiceren: blijvend communiceren naar scholen en inwoners.

Borgen van de Groenvisie is erg belangrijk. Verbeteringen in onderhoud/beheer moet echt sneller worden ingezet! Inhaalslag moet echt al gemaakt worden.

Nieuw speelterrein Fazant – bewoners betrokken, maar het is niet duidelijk wat er nu eigenlijk gerealiseerd wordt

Ambities

Ridderkerk – de groenste gemeente van IJsselmonde : liever geen gazonnen, maar meer biodiversiteit!!

Arboretum: variatie in soorten en leeftijd!

Vergrijzing is een belangrijk onderwerp. Ridderkerk staat in top 3 oudste bewoners van Zuid-Holland en is een gemeente waar “bewegen” slecht scoort. Beweegtuinen voor ouderen.

Kapvergunningen weer invoeren! Iemand van de gemeente moet komen kijken of de boom wel/niet weg moet op particulier terrein. Wooncompas geeft vertrekkende huurders vaak ook opdracht om te hoog gegroeide bomen weg te halen.

Er wordt gewerkt aan het kapvergunningbeleid met name compensatie/ herplantplicht. Grote boom weg. Een grote terug of bijvoorbeeld 6 kleintjes.

Wanneer gaan projecten lopen? Al vanaf 2020 aan de slag en er wordt bekeken naar herstraat- en rioleringswerkzaamheden.

Het woord ecologisch groenbeheer komt niet in het stuk voor. Dekkt dat niet meer de lading? We willen een gezond ecosysteem: variatie, biodiversiteit

Natuurinclusief bouwen, maaibeleid

7. Input commissie Samen Wonen d.d. 14 november 2019

Hieronder in hoofdlijnen de vragen opmerkingen en wensen van de fracties:

GL: Vragen: Verduidelijking plaatje blz. 4

1. Planten en bomen afstemmen op wat insecten/ dieren nodig hebben. Hoe weten wij wat hiervoor nodig is?
2. Veel allergieën. Verschillende boomsoorten, niet uitheems. Geen eiken en berken meer?
3. Veranderende natuur, er komen soorten uit andere gebieden die hier goed gedijen./ biodiversiteit neemt af. Lijkt tegenstrijdig.
4. Nieuwe infrastructuur- impact op ondergrond blz. 19. Hoe kan ik dat zien? Wat wordt bedoeld?
5. Wat er terug komt is waardevoller dan er stond? Hoe ?
6. 25% is ziek/ oud. Bij herplant- CO2 capaciteit van de bomen bekijken.

Wensen:

1. Reductie CO2 capaciteit benoemen in visie.
2. We moeten inzetten op het goed inpassen van groen en kabels en leidingen.
3. We moeten inzetten op goed bomenonderhoud, zodat ze ook langer goed blijven en meer CO2 opnemen.

CDA

Wensen/ missen:

1. Verharding steenbreek actie. In ambitie opnemen. Staat wel in startnotitie.
2. Waterberging; groene parkeerplaatsen.
3. In de visie Rivieroevers moet dit ook een plek krijgen.
4. Borging van groen bij nieuwe ontwikkelingen, zoals bijv. 5-10-15% en de consequentie is dan dat er minder ipv 20 huizen 18
5. Groenblauwe oases. Wijken ermee verbinden
6. Bomendag. Neem dat mee en vooral waarom wij dat doen
7. Meer aandacht CO2 reductie. Zie GL.
8. Bomen weg. Waarom weg. Plaats een bordje met het waarom.
9. Is een prijskaartje wel zo positief? Zitten er ook

negatieven gevolgen aan.

10. De ecologische waarde van een gebied. Krijgen we dan een ecologische waardenkaart?
11. Het op de juiste plek neerleggen van kabels en leiding is belangrijk, maar ook kijken naar dwarsprofielen en waar dan die kabels en leidingen wel komen te liggen. Hebben net extra onderhoudsgeld beschikbaar gesteld voor wegen. Dat moet er niet onder leiden.
12. Hoe maken we de ambitie? Hoe werken we dat?
13. Per gebied beschrijven wat je ambitie/ingrepen zijn: grote groen gebieden -> singels -> parken -> op wijkniveau.
14. Hoe ziet het groen er dan eigenlijk uit?
15. Groene daken en geveltuinen?
16. Groen meenemen bij de plannenmakerij!

VVD

Ambitie kan niet hoog genoeg zijn. Groenste gemeente daar komt niks van. Gaat om plan van aanpak en een uitvoeringsprogramma. Het moeten wel uitvoerbare projecten zijn. Wellicht een herdenkingsbos vanwege alle gekapte bomen.

De waardebepaling (op blz 21/22) is nog wel iets te vaag.

Echt voor Ridderkerk

1. Nog te vrijblijvend/ wollig.
2. Kunnen wij de ambitie wel halen. Vertalen naar uitvoerbare projecten die haalbaar/ betaalbaar zijn. Voorstellen moeten realistisch zijn.
3. (Investeren in vereconomiseren. (Maatschappelijke) Waarde: wat levert het op?)

SGP

1. Waardebepaling. Hoe werkt dit?
2. 25% slecht aan toe. Wat betekent dit? Consequenties? Hoe staat het met de overige 75%?
3. Hoeveel bomen? 18.000 of zoals in begroting staat (16500?). Hoeveel niet in beheer. Duidelijkheid hierover. Dus een nul situatie.

4. Klankbordgroep niet gelukt? Waarom niet?
5. Biodiversiteit blz. 11. Uitgangspunt elke ruimtelijke ontwikkeling. Het vergroten ervan; genuanceerder opschrijven.
6. Biodiversiteit is toegenomen in Nederland volgens het Financieel Dagblad. Graag nul situatie.

Wensen:

1. Hoofdgroenstructuur zuinig op zijn en compleet maken; verder uitwerken.
2. Onderhoud. Wordt niet nagekomen. Afrekenen daarop.
3. Zijn zuinig met extra wensen. Want staan er al veel in.
4. CO2 bekijken. Onderhoud meenemen. Grasveld. Levert CO2 op of kost het CO2.

PvdA

1. Per gebied ecologische waarde. Wat de kansen voor biodiversiteit daar zijn. Bepaal wat daar kan. Soms 18 ipv. 20 woningen omdat kansen voor biodiversiteit daar groot zijn. Elders wel 22 ipv. 20 woningen.
2. Foto biodiversiteit is fout.
3. Beter groenbeheer.
4. Ridderkerks openbaar water scoort niet hoog. In groenvisie ook hier aan werken.
5. In ambitie: werken aan rivieroeveren. Is wereld aan te winnen.
6. Invloed gemeente op parken van derden. Park Bolnes goed voorbeeld.
7. Ecologische waardekaart.
8. Maximale afstand bomen 40 meter. Wat zit er dan tussen qua beplanting?

Burger op 1

1. Rotterdam. Bomenbank. Oppotten om later elders te plaatsen. Positief voor behoud oude mooie bomen.
2. Onderzoek Wageningen: Ridderkerk (van de 400 gemeenten) plek 312 minst groene gemeente voor wat betreft binnen de bebouwde kom.
3. Parkeerplaatsen; groene tegels. Steeds beter ook beloopbaar.

4. K&L (inpakken K&L op inzetten) en vleermuizen
5. Langs Rijkswegen . In één klap alle populieren weg. Straks geen bomen meer langs geluidsschermen.
6. Kijk ook over de (gemeente)grenzen heen.
7. Grote braakliggende terreinen. Inzaaien met klaprozen.
8. Rapport Alterra (uit 2011/2012) meenemen over wat kan groen doen om Co2 af te vangen.

D66

1. Ambitie: slim combineren van bepaalde functies energie en recreatie iets concreter maken.
2. Graag meer over winkelcentra en bedrijventerreinen. Echte vergroening aldaar.
3. Meer aandacht voor bomen/groen met zuiverende functie.
4. Groene daken/ Groene gevels/ bushokjes.
5. Geen borden over missende bomen. Gebruik media kanalen

Partij18Plus

1. Potentie van daken. Misschien kunnen wij iets leren van de resultaten van Rotterdam..

Leefbaar Ridderkerk

1. Zien graag de wensen vanuit de participatie terug en vraagt zich af of dat zichtbaar is.
2. Verder vraag over terugkoppeling naar participanten.
3. Zeer nieuwsgierig naar deel 2.

CU

1. Nu integrale Groenvisie. Waarom nu ook een visie biodiversiteit ?
2. Nu ambitie groenste gemeente van... Hoe waar maken? Wat aanpakken?
3. Hoe gaan wij er voor zorgen?.
4. Hoe ziet de inwoner dat over 5 jaar/ 10 jaar. Wat is dan veranderd?
5. Insteken vanuit hoogste niveau: Crezeepolder/Waalbos dan de parken: Oosterpark/Gorzen/ Reijerpark dan de

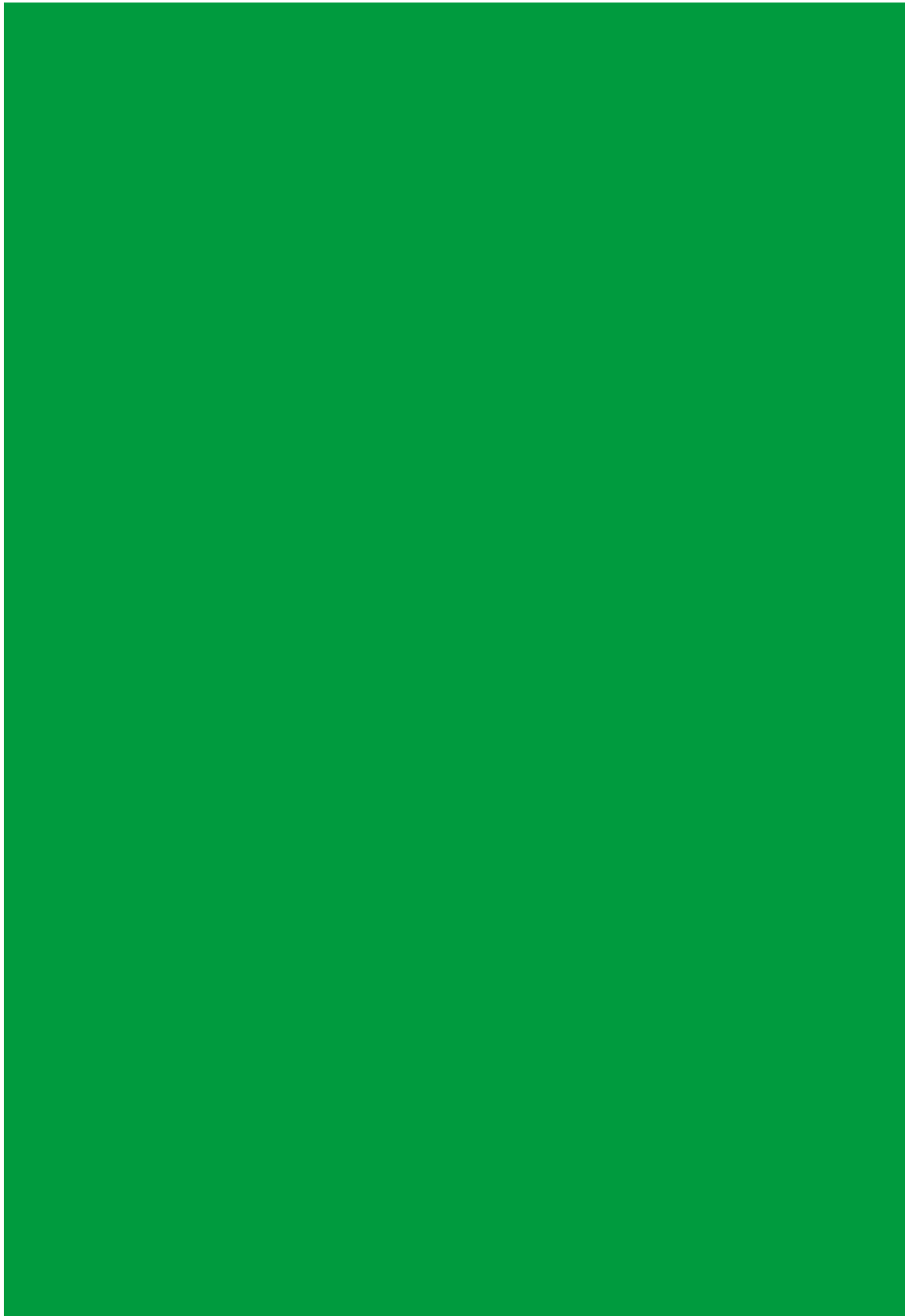
wijk in.

6. Kwaliteit groen in de wijk. Moeilijk te ontdekken als je er doorheen loopt/fietst. Valt in praktijk tegen. Er is veel beton. Als wij M2 groen.
7. Hoe ziet dit er dan uit?
8. Is een universeel dwarsprofiel K&L mogelijk?
9. Suggestie bordje bij verdwenen boom/ herdenkingsboom positief.
10. Ambitie: Groene daken/ geveltuinen
11. Zie CDA. Groen meenemen in voortraject.
12. Graag verdieping door met wethouder en ambtenaren door te praten.

In de beantwoording op vragen geeft de PH aan ook de daken van bushokjes te willen vergroenen met een sedumdak ook dit wordt opgenomen in de visie.

Samenvatting te benoemen/ nader uit te werken:

1. Reductie Co2 capaciteit
2. Steenbreekactie
3. Groen ambitie aan voorkant van ontwikkelingen regelen
4. Groenblauwe zones / oases; wijken ermee verbinden
5. Uitwerken in realistisch/ haalbaar en betaalbare projecten
6. Feitelijk aantal bomen en vastleggen nul situatie
7. Biodiversiteit blz. 11 (Uitgangspunt voor elke ruimtelijke ontwikkeling biodiversiteit vergroten). Genuanceerder opschrijven.
8. Biodiversiteit. Nul situatie
9. Hoofdgroenstructuur moeten wij zuinig mee omgaan en compleet maken
10. Onderhoud. Er op toezien dat uitgevoerd wordt wat afgesproken is , anders erop afrekenen.
11. Co2 Bekijken. Onderhoud ook daarop bekijken. Grasveld levert dit Co2 op of kost het Co2.
12. Ecologische waardekaart.
13. Per gebied ecologische waarde vastleggen.
14. Foto biodiversiteit aanpassen.
15. Beter groenbeheer
16. Openbaar water/ oevers ook meenemen in de visie
17. Invloed gemeente op parken van derden
18. Maximale afstand bomen 40 meter. Wat voor groen ertussen?
19. Rotterdam. Bomenbank. Oude bomen verplaatsen en later herplaatsen.
20. Parkeerplaatsen; groene tegels.
21. K&L inpakken zodat groen mogelijk is.
22. Ridderkerk staat op plaats 312 (onderzoek Wageningen) van groenste gemeente binnen de kom
23. Kijk over (gemeente) grenzen heen
24. Braakliggende terreinen inzaaien met bijvoorbeeld klaprozen
25. Rapport Alterra meenemen inzake wat kan groen doen om Co2 af te vangen.
26. Ambitie; slim combineren bepaalde functies energie en recreatie iets concreter maken
27. Meer over winkelcentra en bedrijventerreinen
28. Meer aandacht voor bomen/ groen met zuiverende functie
29. Groene daken/ groene gevels/ bushokjes
30. Potentie van daken, resultaat uit Rotterdam meenemen
31. Hoe ambities waarmaken? Wat aanpakken? Hoe gaan wij daarvoor zorgen?
32. Wat merkt de inwoner er over 5/ 10 jaar van.
33. Insteken op hoogste groenniveau Crezeeploder/ Waalbos; dan parken Oosterpark/ Reijerpark ; dan de wijken.
34. Kwaliteit groen is moeilijk te ontdekken. Als wij m2 groen bepalen aangeven hoe dat er dan uitziet.

8. Beantwoording reacties

Beantwoording adviezen en reacties n.a.v. concept Ambitiedocument

Van 17 oktober 2019 tot en met 14 november 2019 heeft het concept Ambitiedocument ter inzage gelegen en was er gelegenheid tot het indienen van reacties. Hieronder de samenvatting van de ingediende reacties en het antwoord namens het college hierop.

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
1	Particulier	In het stuk wordt verwezen naar TEEB teebgemeente.nl maar ik krijg een error.	De juiste link moet zijn: https://www.teebstad.nl/	Juiste link is opgenomen in paragraaf 3.6.2. van de Groenvisie.
2	Particulier	Erg fijn dat er aandacht is voor groen in de wijken, en dat willen we ook zo houden. Maar dat betekent ook dat het moet worden onderhouden. Er zijn mensen die daar niets mee hebben. Zo ook op de groene dijken aan de benedenrijweg. Daar worden regelmatig bestelauto's en bussen op het groen van de dijk geparkeerd. E.e.a vind plaats op het gedeelte in bolnes tussen de wetstraat en het dijkje meestal tussen 18.00 en 22.30 uur. Het is vreemd dat de politie hier nooit naar kijkt, want dit gebeurt bijna dagelijks al sinds een jaar. De schade die ontstaat wordt steeds groter door verzakking van de berm. Als we de groenvoorziening willen bevorderen zou ook hiertegen moeten worden opgetreden.	Deze melding is op verschillende manieren bij ons binnen gekomen. Hier wordt aan gewerkt.	Niet van toepassing
3	Particulier	Al jaren erger ik me groen (ja, ik denk met u mee) en geel (helaas) aan het beleid van onze gemeente, die claimt "groen" te willen zijn. Enige tijd geleden werd burgers gevraagd om tuintjes niet helemaal vol te leggen met tegels, omdat dan het regenwater niet weg kan en wateroverlast dreigt bij langdurige en hevige buien. Maar (en ik heb hier al vaker over geschreven) de gemeente doet weinig of niets aan dit probleem door met gigantische	We zijn een pilot gestart om met elektrische werktuigen te gaan werken. We doen ons best om alleen het werk dat "perse" door grote machines gedaan moet worden met grote machines. Deze machines rijden dan ook op grasbanden. In overleg met de in te huren ecooloog zullen we kijken of en waar we aanpassingen doen om dit probleem te voorkomen.	Niet van toepassing.

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		tractoren en aanhangwagens te gaan rijden over (te) smalle fiets- of wandelpaden, zodat de bermen muurvast gereden worden, de wormen daarin niet kunnen overleven en het een modderpoel wordt op de betreffende paden, omdat het water niet weg kan in de vastgereden bermen. Ga eens sparen voor kleine tractoren en aanhangwagens, die gemakkelijk op het asfalt van de paden kunnen rijden, zowel voor grasmaaien als voor afvalverwijdering. Ook wordt op deze manier op diverse plaatsen grasvelden volledig geruïneerd.		
4	Particulier	Graag wil ik er op wijzen, dat ik inmiddels vanaf 1995 in het Zand woon. Dit is een prachtig aangelegde wijk. Toch wil ik U erop wijzen, dat het groen inmiddels buiten alle proporties aanwezig is. Wat vooral opvalt in de donkere wintermaanden. Dit is de keerzijde van veel groen. Het geeft een zeer onveilig gevoel om buiten te lopen. Daar je een slecht zicht hebt. Ik begrijp, dat in deze tijd vanwege het CO2 gedoe, er wordt gekozen voor veel groen, maar dat zeker de veiligheid ook niet vergeten mag worden. Ook die tijden zijn veranderd, dat Ridderkerk een onschuldig dorp was.	Veiligheid is zeker een thema wat meegenomen wordt bij de (her)inrichting van plekken. Het mag niet zo zijn dat we puur vanuit biodiversiteit meer struiken gaan aanplanten maar dat dat leidt tot onveilige situaties.	We gaan op basis van de ambities uit de Groenvisie per projecten bekijken hoe deze het beste kunnen worden gerealiseerd. Veiligheid wordt hierin altijd meegenomen.
5	Ondernemer	De laatste jaren na het tot stand komen van o.a. het waalbos is voor ons als bedrijf een ware overlast ontstaan van distels, melkdistels en andere "onkruidachtige". Er wordt in mijn ogen geen enkele rekening gehouden met de belangen van de agrarische bedrijven. Nu heeft ook WSHD en Rijkswaterstaat mede door de roep naar die biodiversiteit ook nog eens besloten om in principe maar 1 keer per jaar meer te gaan maaien. Zo is de overlast het laatste jaar nog eens explosief gestegen. Bestrijding hiervan kost ook bestrijdingsmiddel.	We wonen en werken met elkaar op een dicht bevolkt stuk Nederland. Bij het vergroten van de biodiversiteit of het uitbreiden van het areaal aan natuur moeten we rekening houden met alle belangen. Ook die van u als ondernemer. Het is dan ook belangrijk dat we goed inzicht krijgen in wat er voor een ieder speelt. Uw reactie geeft dat voor ons al aan.	Als uitwerking van de Groenvisie gaan we aan de slag met het gebiedsgericht uitwerken van onze ambities. Hierin gaan we op zoek naar de beste invulling rekening houdend met verschillende belangen. Ook gaan we werken aan een Visie op Biodiversiteit, zodat we beter in beeld hebben wat onze doelen moeten zijn qua natuur

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		Het beleid dat gevoerd gaat worden, ontraad ik ook voor de plantsoenen en particulieren tuinen welke her en der steeds meer vervuilen omdat de mensen er soms helemaal niets meer aan doen. Wat dacht u van het toenemen van muizen en ratten? Die niet bestreden mogen worden? Deze kunnen er zich prima in verschuilen. Er is geen vogel die ze nog ziet. En heeft u al eens een vogel zien broeden in gras e.d. dat meer dan een halve meter hoog staat. Nee want die willen graag zien als er gevaar dreigt en dat zien ze niet tussen dat hoge gras. Waar ik het wel mee eens kan zijn is het bloemen mengsel dat her en der binnen de gemeente is gezaaid en bloeit. Dit zijn planten die met hun zaden geen overlast veroorzaken. Zet daar maar wat meer op in maar niet op die biodiversiteiten die overlast veroorzaken en een hele gemeente gaan vervuilen.		en wat realistisch is om waar in Ridderkerk te realiseren.
6	Particulier	Hierbij mijn bemerkingen bij de concept groenvisie. Op blz 5. Zou bij aanpassing maaibeeld ook het schoffelen langs doorgaande wegen kunnen worden beperkt. Nu zie je vaak langs dezelfde wegen mensen actief. Deze kunnen hun tijd ook besteden in achterpaden. Dat is niet sexy of zichtbaar, maar net zo nuttig! Op blz10. Komen de bezuinigingen en versnippering uit het handboek openbare ruimte Ridderkerk. Dat zal dus ook op de schop moeten.	De uitwerking van de Groenvisie zal uiteindelijk resulteren in specifiek beheer. We zullen er voor moeten zorgen dat het beheer ook aansluit bij de ambities die we met elkaar hebben omarmd	Voor elk project waar de ambities van de Groenvisie voor worden uitgewerkt zal ook een beheersparagraaf worden geschreven waardoor duidelijk wordt hoe we de ambities in stand gaan houden.
7	Particulier	Mooi plan op papier maar hoe ga je dat concreet invullen. Alle partijen in de keten met de neus dezelfde kant uit krijgen. Waar komt voor jaren het budget vandaan? Waarom niet meer de burger inschakelen en meer van hun plannen honoreren. Laat mensen veel vrijer in hun bemoeienis met het groen in hun leef omgeving. Maai niet alles direct plat!	Voor bewonersinitiatieven willen we voor de komende vijf jaar budgetten beschikbaar stellen. In buurten waar we aan de slag gaan met herinrichting werken we ook met de Groenvisie en bevragen we bewoners nadrukkelijk wat ze willen. We gaan in bepaalde gebieden extensiever maaien.	Zie hoofdstuk 5 van de Groenvisie.

3

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
8	Particulier	In uw mail wordt verwezen naar de verwoording van de enquête in het " concept ambitie document".Helaas moet ik constateren dat daaruit nergens blijkt wat nu de feitelijke resultaten van de enquête zijn geweest, iets wat ik als deelnemer zeker op prijs gesteld had. Voor mij is het nu onduidelijk of het ambitiedocument nu een weerslag is van de enquête of slechts de invulling door de ambtelijke organisatie. Wel kan ik constateren dat een aantal zaken niet zijn opgenomen in de ambitie, zoals het aspect geluidwering door het plaatsen van een groene buffer. Ridderkerk ligt op het knooppunt van zeer drukke verkeerswegen met alle gevolgen van dien (geluid, fijnstof, NOx, CO2). Een groene buffer zou voor het tegengaan cq compenseren van deze gevolgen voor de gezondheid en het welbevinden van de bewoners een grote bijdrage kunnen leveren. Daarnaast mis ik bijvoorbeeld het stimuleren, dmv promotie en subsidiëring, van "groene daken" (Sedumbedekking). We zien steeds meer tuinen die voorzien worden van overkappingen die uitermate geschikt zijn voor sedum bedekking. Naast waterbergingen leveren deze daken een bijdrage aan het tegengaan van hitte uitstraling in verstedelijkte gebieden. Mogelijk dat eea nog kan worden opgenomen?	Het ambitiedocument is een weerslag van de resultaten uit de enquête, de wijkbijeenkomsten, het beleidsplatform Natuur, Milieu en Duurzaamheid en informatie vanuit onze eigen organisatie. De resultaten van de enquête zijn te vinden in het participatieboekje en bij de verslagen van de wijkbijeenkomsten. Wij zijn het met u eens dat groen invloed heeft op het welbevinden van de bewoners. Daarom willen we daarop investeren. We gaan onderzoeken hoe we kunnen zorgen voor meer vergroening van gebouwen.	Niet van toepassing. Zie hoofdstuk 5 van de Groenvisie. Zie hoofdstuk 5 van de Groenvisie.
9	Particulier	Dat geldt niet uitsluitend , voor groenvisie, lucht/milieu verontreiniging en alle zaken welke de leefbaarheid van de mens niet te goede komen. We zullen toch in moeten zien dat uiteindelijk al de voornoemde zaken worden veroorzaakt door de mens. Hoe meer mensen hoe groter de problemen. O.a. in Nederland komt men aan de grenzen van leefbaarheid. De leefbaarheid zal derhalve bepaald worden door het aantal mensen per vastgestelde maat aan oppervlakte.	We zijn als gemeente niet geheel zelfstandig om te bepalen waarvoor wij onze gronden inzetten. Wij krijgen ook verzoeken uit regio, provincie en rijk om aan bepaalde opgaven te voldoen. Wel gaan we bij de inpassing van deze opgaven nadrukkelijk rekening houden met hetgeen we hebben opgenomen in de Groenvisie.	Niet van toepassing.

4

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		Alle nu voorgestelde oplossingen, hoe goed bedoeld ook, zullen uiteindelijk niet voor de oplossing zorgen. Laten we beginnen met een pas op de plaats te maken en o.a. stoppen met alle grond die nog niet in gebruik is in de gemeente uitsluiten voor groenbeplanting te gebruiken en in het vervolg alle plannen op wat voor gebied ook te baseren op een norm van leefbaarheid voor de mens.		
10	Particulier	Ik vind een berm met bloemen mooi. In Rijsoord worden de bermen veel gemaaid, maar het maaisel blijft liggen. Niet maaien (of heel selectief en verwijderen van het maaisel) vergroot de soortenrijkdom en is goed voor insecten.	Daar waar we extensief beheren maaien we maar 1 of 2 keer per jaar. Het maaisel afvoeren is de beste manier om soortenrijkdom te vergroten. Wel voeren we gericht af (niet alles tegelijk) zodat insecten tijd hebben om een nieuwe schuilplaats te vinden.	Zie hoofdstuk 5 van de Groenvisie.
11	PNMD	We vinden het positief om te zien dat de gemeente een visie op het openbaar groen ontwikkelt. Het visiedocument vormt een stimulans om ambitie te tonen voor een verbetering van de kwaliteit van het groen. Bovendien geeft het sturing aan beleidsvraagstukken met betrekking tot de openbare ruimte.	Dank voor uw compliment.	Niet van toepassing.
12	PNMD	<i>Wat wordt verstaan onder 'groen in de openbare ruimte'?</i> Eigenlijk heeft onze eerste opmerking betrekking op de basis van het gehele document. Er wordt gesproken over groen zonder te definiëren wat hier onder verstaan wordt. Heeft de visie alleen betrekking op de inrichting en het beheer van bomen en planten? In de gemeente worden daarentegen bijvoorbeeld ook konijnen 'beheerd'. En gaat het hier alleen om openbaar groen dat in beheer is van de gemeente? Of ook om de groengebieden die door andere partijen worden beheerd, zoals het Oosterpark door Staatsbosbeheer? Wij achten het wenselijk dat de visie betrekking heeft op al het groen in de gemeente. Ongeacht wie het inricht of beheert. Natuur beperkt zich niet tot grenzen van terreinbeheerders. Bovendien heeft een ingreep op ene plek invloed op de natuurwaarden van een andere plek.	Wij hebben in de Groenvisie duidelijker beschreven dat het gaat over al het groen, flora, fauna binnen onze gemeentegrenzen.	Zie de Groenvisie.

5

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		In het document ligt veel nadruk op bomen, terwijl het groen meer is dan dat. De visie moet betrekking hebben op de gehele biodiversiteit. Daarbij heeft de gemeente wel de meeste invloed op beplanting, maar door middel van beheer en inrichting van het groen kan ook gestuurd worden op de fauna.		
13	PNMD	<i>Water ontbreekt in de Groenvisie</i> Het Beleidsplatform vraagt zich af of dit een bewuste keuze is? Water biedt mogelijkheden tot verbindingen tussen groengebieden. Bovendien is de oeverzone een belangrijk onderdeel van het openbaar groen. Bij klimaatadaptatie ontcom je bijna niet aan het benoemen van de rol van het watersysteem. De wijze waarop het watersysteem voor dit doel wordt ingericht (bijv. voor snel afvoeren van overschot aan water) heeft een direct effect op de waarde voor de biodiversiteit.	Naar aanleiding van uw reactie leggen we nadrukkelijker de relatie met water. Dit is wel een minder uitgewerkt onderdeel. De in te huren ecooloog zal hier verder invulling aan moeten geven. Met de in te huren ecooloog kijken we bijvoorbeeld ook naar de uitkomsten van het onderzoek naar onze watersystemen bij hevige regenval.	Zie de Groenvisie paragraaf 2.4, paragraaf 3.4, paragraaf 4.1., paragraaf 4.2.
14	PNMD	<i>Groenvisie neemt de mens als uitgangspunt</i> De visie gaat vooral uit van de toegevoegde waarde van het groen voor de mens. De waarde voor dieren lijkt nog steeds van ondergeschikt belang. Er wordt wel gesproken over biodiversiteit, maar vooral uitgaand van het belang voor/de positie van de mens. Terwijl we het juist moeten hebben over een samenspel tussen mens, flora en fauna. Het één kan niet zonder het ander, maar op het moment wij als mens te veel ingrijpen, gaat het vaak mis. Ter illustratie: we vinden overlast veroorzaakt door ganzen buitengewoon vervelend, maar vinden vossen ook niet leuk. Dus schieten we beide soorten bij voorkeur maar dood. Het hoeft weinig betoog dat we het misschien niet goed zien, en vooral denken aan ons eigen belang op de korte termijn. Dat zou anders moeten. Is dit ambitiesdocument daarvoor niet een geschikt instrument?	Het klopt dat de Groenvisie is geschreven vanuit de mens. Het is echter zo dat we als mens niet in een omgeving moeten willen wonen die zelf niet gezond is (door gebrek aan natuurlijk leven). De ambities die we uitwerken vanuit de visie zijn er juist op gericht om een woonomgeving te maken die goed is voor flora en fauna en daardoor ook voor de mens.	Als uitwerking van de visie op groen gaan we aan de slag met een visie op biodiversiteit. Daarnaast werken we wijksgewijs aan projecten waarin groen centraal komt te staan vanuit 'gezondheid'.
15	PNMD	<i>Natuurwaardenkaart ontbreekt bij het kader van het Ambitiesdocument</i> In de tabel (Figuur 1) op p. 4 en bij de paragraaf 'Ambitie' op p. 8 ontbreekt de Natuurwaardenkaart. Deze database bevat alle bekende vindplaatsen van beschermde soorten flora en	De Natuurwaardenkaart wordt als onderliggend kennisdocument gebruikt bij het groenbeheer. Ook zal deze als basis worden gebruikt om te werken aan de visie op biodiversiteit.	In bijlage 1 van de Groenvisie is een verwijzing opgenomen naar de Natuurwaardenkaart.

6

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		fauna binnen de BAR-gemeenten. De gegevens zijn via een GIS-kaart beschikbaar voor de BAR-organisatie. Deze gegevens kunnen gebruikt worden bij vergunningverlening, ruimtelijke inrichting, beheer en onderhoud van openbaar groen. Voor meer informatie kunt u terecht bij Willem Goudzwaard die de database beheert.		
16	PNMD	<i>Hoe wil men de inrichting van groenvlakken 'optimaliseren' en de biodiversiteit vergroten?</i> Er wordt op p. 10 gesproken over "het optimaliseren van de inrichting van de groenvlakken". Wat wordt hiermee bedoeld? Wat ziet de gemeente als optimale waarde voor het groen? Als het gaat om het vergroten van de biodiversiteit kan dit eenvoudig bereikt worden door zoveel mogelijk verschillende soorten planten te gebruiken. Maar is dit wenselijk? Is het wenselijk om allerlei uitheemse soorten toe te passen? Dit lijkt ons onwenselijk. Ga vooral uit van de lokale mogelijkheden en inheemse soorten. Breng in kaart hoe de huidige biodiversiteit in de gemeente is en wat de potenties zijn. Het toepassen van gefaseerd maaien leidt bijvoorbeeld niet overal tot dezelfde resultaten, omdat de uitgangssituatie en omstandigheden (zoals bodemgesteldheid, doorwatering, schaduw) variëren. Daarom is het van belang om eerst de huidige situatie in beeld brengen en dan hierop een plan ontwikkelen. In de paragraaf over 'Variatie in de gemeente' (p. 10) wordt hier ook een opmerking over gemaakt, maar dit komt verder niet duidelijk terug in de visie.	We gaan met de ecooloog kijken naar goede manieren om hier invulling aan te geven. Door het leveren van maatwerk, maar ook door evalueren en monitoren hopen we dit op een goede manier in te vullen.	Niet van toepassing.
17	PNMD	<i>Natuurinclusief ontwerpen, bouwen en renoveren biedt grote kansen voor een koppeling tussen groen en oranje (gebouwen en verhardingen)</i> Natuurinclusieve elementen toepassen wordt op p. 10 genoemd, maar dit komt niet terug in de ambitie (p. 11). Het is daarbij ook niet duidelijk of het gaat om natuurinclusieve elementen binnen het groen of ook daarbuiten. Let op dat het niet alleen om nieuwbouw gaat, maar ook renovatie en na-isolatie. De komende jaren staan grote ruimtelijke veranderingen op stapel. Denk hierbij aan extra	We gaan hier inderdaad mee aan de slag. Door de gemeenteraad is hiervoor ook een motie aangenomen.	Zie paragraaf 4.3.4. en bijlage 12.

7

	Indiener	Reacties	Antwoord	Verwerking in Groenvisie
		bouwactiviteiten i.v.m. woningopgave en het grootschalig verduurzamen van (nieuwe en bestaande) woningen. Dit zal een groot effect hebben op de aanwezige natuurwaarden. Het biedt kansen om toegevoegde waarde te creëren voor dieren en planten. Misschien is het een goed idee om dit verder uit te werken in samenwerking met een (stads)ecoloog? Ter inspiratie willen wij u alvast wijzen op deze websites: http://www.bouwnatuurinclusief.nl en http://www.checklistgroenbouwen.nl . Hier staan diverse voorbeelden op van gerealiseerde projecten en tips om het concept in de praktijk te brengen.		

8